Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja
za celo leto **4 krone.**

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo lista ‚Mir‘ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.
Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXIX. Celovec, 12. sušca 1910. Štev. 11.

Celovški škandal v državnem zboru.

(Konec).

Nočem pa zaiti v stran, ampak hočem le dokazati in utemeljiti nujnost svojega predloga s tem, da nikakor ne gre, z manjšino, ki po pravem štetju tvori tretjino v deželi, ravnati po takih manirah, jo tako šikanirati in ji jemati pravico na tak način, ki ni v interesu države, ne v interesu vladajoče stranke in tudi ne v interesu blagostanja v deželi. (Medklici.)

Vladajoča stranka na Koroškem, nemškonacionalna stranka, vendar ne izgubi prav ničesar, če dajo uradniki južne in državne železnice na glavnem kolodvoru v Celovcu vozne listke na slovensko zahtevo. Ali nemški značaj celovškega mesta kaj trpi vsled tega, če jaz kot Slovenec zahtevam vozni listek v slovenščini? Ali mesto Celovec ne ostane isto? V jezikovno mešani deželi, ki v njej živita skupaj dva naroda, pač ne bo nikdar drugače; glavno mesto bo moralo vedno veljati kot jezikovno mešano mesto. Če se priznava manjšini v Sudetnih deželah — to so Nemci — njihovo pravo, potem se mora tudi slovenski manjšini na Koroškem in Štajerskem priznati ista pravica. (Priznanje.)

Če hočemo enkrat pomiriti narodnostna nasprotstva, potem je naša prva dolžnost, da smo pravični. Dozdaj niso bili nasproti Slovanom pravični tudi tam ne, kjer smo v večini. (Ploskanje.) Opozarjam na Kranjsko, na Češko (klici: Moravsko), Moravsko poznam manj, pa saj je tudi Moravsko povečini slovanska dežela, in kako se ravna s slovanskimi večinami v takih deželah, vemo le predobro. To se pa mora spremeniti, če hočemo upati na obstoj ne samo parlamenta, ampak tudi države (priznanje), pretirani nacionalizem, ki ga danes opazujemo lahko pri nemškem narodu kakor pri nobenem drugem narodu, se mora malo ponižati. Če se bo ponižal, potem šele bomo mogli govoriti o kakem miru v Avstriji.

Ker mi je kot vlagatelju predloga na razpolago še sklepna beseda, sem si mislil, današnjega govora nočem preveč raztegniti, bom pa prišel v sklepnih besedah še z dejstvi, ki so pripravni utemeljiti nujnost mojega predloga. Zato sklepam danes le z željo: Priznajte, gospoda moja, nujnost tega navidezno neznatnega predloga, pa samo na videz neznatnega, priznajte jo tako od desne kakor od leve, kar morete storiti lahko in tem lažje, ker ne zadene v srce nobene stranke. V prvi vrsti zadene le vlado. In da mora biti vlada pravična nasproti vsem narodom avstrijske cesarske države, vendar ne boste mogli ugovarjati, bodisi tu, bodisi tam. Pri nas na Koroškem je sploh potrebno, da z narodnostnim mirom enkrat začnemo. (Poslanec dr. Waldner: Pometemo!) Moj ljubi tovariš profesor dr. Waldner, pomesti hočejo na Koroškem le z nami, s Slovenci. (Priznanje. — Posl. dr. Waldner: Kakor se vzame!) Do sedaj nismo mogli opaziti še nobenih drugih znamenj, kakor da se hoče nas Slovence spraviti s tega sveta. (Posl. dr. Waldner: delitev dežele! — Medklici.)

Mi si ravno ne damo kratiti svojih narodnih pravic. Med našim ljudstvom na Koroškem se je vzbudila narodna zavest in vsak drugonaroden, vsak nemški mož, ki je prehodil slovenske dele Koroške, bo priznal, da smo Slovenci na Koroškem vrl, pošten narod in se tudi trudimo, iti Nemcu v njegovi nemščini na roke. Mi stremimo po narodnih šolah. To stremljenje ne bo ponehalo, ampak bo rastlo, mi stremimo ravno za izobrazbo na podlagi maternega jezika; zahtevamo pa, da se vpelje v te šole tudi nemščina kot učni predmet. (Priznanje.)

Gospoda moja! Kaj pa potem še hočejo nasprotniki? Če jim je že to preveč, potem morajo naši narodni nasprotniki pač gotovo za tem stremiti, da spravijo nas koroške Slovence s površja zemlje. Proti temu se vojskujemo. Borimo se zoper tak šolski zistem ravno tako kakor smo opravičeni boriti se proti temu, da se nam na celovškem kolodvoru ne daje slovenskih voznih listkov. Da jih lahko dajo, pa nočejo, zato sem jaz priča. (Posl. dr. Waldner: Bratje in prijatelji kakor v preteklosti! Deželno prijateljstvo z drugimi!) Pa tako se ravno ne dela deželno prijateljstvo, da se nam kratkomalo zadrgne vrat. (Veselost.) Prijateljstvo je treba pokazati na čisto drug način, gospod profesor, ne tako. (Posl. dr. Waldner: Zgodovine dežele ne zavijati (!), ampak slediti njenim sledovom!) Da, moj ljubi gospod profesor, če hočemo pustiti veljati zgodovino koroške dežele, potem bi mogli mi z vso pravico pokazati na to, kar se nam je vzelo, zakaj zgodovina koroške dežele ne govori za vas, ampak za nas dobro. Do neke meje smo vas pustili prodirati — sicer se vendar sedaj ne bomo spuščali v kako zgodovinsko debato glede Koroške — danes smo se pa tudi vzbudili, danes ne spimo več, in ne bo šlo več tako naprej kakor dozdaj, kakor si morda vi mislite.

Prosim torej visoko zbornico, da prizna mojemu predlogu nujnost. (Živahno odobravanje in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

Poslanec Dobernig „s kanoni“.

K nujnemu predlogu poslanca Grafenauerja so poslali v boj nemški nacionalci posl. Dobernig a, da zbere kot dolgoleten urednik lista „Freie Stimmen“ ves material, kar so si ga kdaj izmislili v uredništvu tega lista proti Slovencem, in „s kanoni“ poruši posl. Grafenauerja in njegov govor. Ti kanoni pa so že zastareli, zarjaveli in imponirajo le tistim, ki jih prvič vidijo. Vse, kar je Dobernig povedal, smo brali že neštetokrat kot pogreto jed v „Freie Stimmen“ in smo to tudi ravno tolikokrat že zavrnili.

Nova so nam bila le uradna poročila o škandalih na celovškem kolodvoru, o katerih pa takoj izjavimo, da ne odgovarjajo resnici, ampak so ali potvarjena ali pa bijejo res-

Hranilnica in posojilnica Podljubeljem obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{4}\%$ in daje posojila po 5%.

Podlistek.

Požari na Koroškem tekom 17. stoletja.

Sestavil A. S.

Morda bo bralce „Mirove“ zanimalo zvedeti nekaj o starodavnih požarih na Koroškem. Sledeči podatki so povzeti iz neke stare kronike, ki je bila pisana l. 1680.

L. 1636. je v par urah pogorelo celo mesto Celovec. Ostala je samo cerkev sv. Duha in nekaj bližnjih hiš.

Istega leta je pogorelo pol Velikovca, ko se je šele komaj pozidal; že l. 1610 je namreč Velikovec tudi pogorel.

L. 1660 je mesto Volšperk v Labudski dolini popolnoma pogorelo.

L. 1665 je mesto Velikovec zopet pogorelo.

L. 1669 je požar nastal v cerkvi v Gospa Sveti in uničil en stranski oltar.

L. 1672 je ogenj uničil pol mesta Št. Lenart v Labudski dolini.

L. 1673 je pogorelo mesto Breže na gornji štajerski meji, ki je bilo, kakor piše kronist, že velikokrat upepeljeno.

L. 1679 je pogorelo na praznik sv. Marije Magdalene celo mesto Beljak. Da bi Bog obvaroval tudi celovško mesto take nevarnosti, so napravili Celovčani tedaj na praznik sv. Ane procesijo v Zakamen pri Vetrinju.

Dne 5. avgusta, ob 7. uri zvečer istega leta, je strela udarila v višji zvonik celovške farne cerkve sv. Ilja (ta cerkev namreč je imela tedaj dva zvonika) in ga vžgala. Prihitelo je mnogo ljudstva, ki je potem požar pogasilo. V zahvalo, da se ni večja nesreča prigodila, so šli Celovčani s procesijo v Št. Martin.

Meseca majnika l. 1680 je pogorela Železna Kapla.

Dne 11. majnika l. 1681, ob 5. uri popoldne, je udarila strela v zvonik cerkve sv. Duha v Celovcu, ki je takoj začel goreti. Vnela se je tudi že streha samostana uršulink, a ker je bilo dosti ljudstva, ki je pomagalo gasiti, se je ogenj omejil. Isti dan je strela udarila dvakrat v zvonik cerkve očetov družbe Jezusove (sedanje stolne cerkve).

Dne 16. decembra istega leta je ob 5. uri popoldne nastal ogenj v Celovcu, in sicer v hiši Šubernik poleg vodnjaka v Velikovškem predmestju po neprevidnosti domačih in uničil več sosednih hiš.

Dne 10. julija l. 1685 je pogorelo mesto Pliberk docela, ostala pa je na čuden način cerkev in stolp, in nekaj hiš v predmestju.

Dne 29. avgusta l. 1692 je v hiši stolnega prošta labudskega nastal ogenj, ker je strela udarila, in uničil skoraj celo poslopje.

Na praznik sv. Štefana istega leta je nastal ogenj pri nekem mesarju Matiji Kaiser, a se je precej lokaliziral.

17. avgusta l. 1699 je pogorela vas Otoče (Waidmannsdorf) pri Celovcu.

V 16. stoletju, piše kronist, je mesto Celovec tudi že večkrat pogorelo in sicer: l. 1514 popolnoma; l. 1531 eno predmestje, l. 1533 več hiš, l. 1535. zopet celo mesto.

Velikovec je pogorel tudi že l. 1541 docela. Trg l. 1537.

Seveda so v 17. stoletju tudi Turki veliko, posebno slovenskih vasi, opustošili, o katerih pa nam zgodovina ne podaja natančnih poročil.

Iz podanih kratkih vrstic razvidimo, da je imela naša dežela že večkrat po požarih veliko trpeti, a si je še vselej pomagala. A večjidel vidimo, da si je od nesreče zadeto ljudstvo le po pomoči drugih zopet pozidalo svoje hrame. Če je torej naše brate kje takšna nesreča doletela, hitimo jim na pomoč z ljubeznipolnim srcem in s podporami!

Herman Heruški.

Kaj ti muči nemški in nemčurski učitelj in profesor tudi slovenske učence z nedosežnimi krepostmi „osvoboditelja Nemčije“, Armina (ali kakor mu zdaj pravijo Hermana) Heruškega. Kar more živ človek sploh imeti dobrega na sebi, vse to je nemška temeljita učenost in nemško oboževanje samega sebe in poveličanje nad vse druge narode stlačilo v kožo Hermanovo; ne vem, če ga ne proslavlja še nad Votana in nad Bismarka. Zakaj? No zato, ker je menda zbral Nemce in napadel rimsko vojsko Varovo ter jo pobil v junaškem, poštenem boju. Zdaj pa je prišel neki nemški profesor, ki se noč in dan ukvarja že pol življenja samo s to imenitno bitvijo, dr. H. Schwanold. On pravi: Var je Nemce opazoval in je mislil, „da so to taki ljudje, ki nimajo nič človeškega na sebi kakor samo ude in glas,“ in je mislil, da bo te divjake najlažje ukrotil kot sodnik.

nici naravnost v obraz. Seveda, če je vse uradniško osobje pri magistratu, na celovškem kolodvoru in pri ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku skrajno nemškonacionalnega mišljenja in če upoštevamo, da so niti med njimi zelo trdne in niso nikdar pretrgane, potem razumemo, da drugih poročil kakor neresničnih ministrstvo ni moglo dobiti.

Na uradne izjave nemških nacionalcev in na uradne preiskave na Koroškem vsled izkušenj ne damo niti piškavega oreha. Ministrstvo ne bi smelo dati zadeve preiskovati po krivcih in samo pri krivcih, če hoče sploh izvedeti resnico. Nam se seveda zdi, da ministrstvo ne mara izvedeti resnice. In ves Dobernigov govor se je sukal za tem, da se prikrijejo dejstva. Le poglejmo si nekatere trditve posl. Doberniga:

Dobernigove bolečine.

Dobernig se huduje, da Grafenauer le sebi prisvaja v državnem zboru pravico, da sme govoriti v imenu koroških Slovencev, češ, da se nahajajo tudi med nemškimi poslanci zaupniki slovenskega ljudstva na Koroškem, da sta dva (menil je Nageleta in Kirchmeyerja) v državnem zboru, ki nista samo izvoljena s slovenskimi glasovi, ampak da smeta s ponosom trditi, da sta prava zaupnika slovenskih volilcev na Koroškem. Ko bodo koroški Slovenci brali te le vrste, se bodo smejali takim le trditvam Dobernigovim, ali pa bodo krčili pesti... Zakaj Dobernig ni povedal resnice, da sta bila izvoljena Kirchmeyer in Nagele le zato, ker nas je majoriziral pri volitvah nemški del njunih volilnih okrajev? To je ravno grdo od nemških nacionalcev, da so nemškim volilnim okrajem pridelili toliko slovenskega ozemlja, da Slovenci pri volitvah ne morejo proti Nemcem uspeti. Kje pa je tudi doslednost? Njune volilce v slovenskem delu, torej nemčurje, imenuje v tem slučaju Slovence; ko pa hoče dokazati, da Slovenci ne stanujejo na Koroškem kompaktno, nepretrgano, pa prišteva vse nemčurje Nemcem. Mi bomo napravili nasprotno sodbo. Če štejemo vse nemčurje po mestih in trgih na Spodnjem Koroškem, ki so slovenskega rodu in znajo tudi slovenski govoriti, potem na Spodnjem Koroškem sploh ni nemških otokov, ampak je vse samo slovensko. Velikovec, Pliberk, Guštanj, Borovlje, Železna Kapla, vse to so slovenski kraji, obljudeni z nemčurji. Taka je istina!

Hudo se je tudi jezil Dobernig, da poslanec Grafenauer noče nemških nacionalcev v državnem zboru hvaliti! Menda zato, ker nas zapirajo, ali ker mečejo ves denar med Nemce na Zg. Koroško, ali morda jih naj hvali zato, ker nam ne privoščijo niti navadnih nedolžnih veselic, ker njihovi listi hujskajo zoper vsakega trgovca, naj bo še tako miren, samo če v slovenskem jeziku išče pri Slovencih odjemalcev? Tak namislek je prenaiven!

Kako je mogel tudi Dobernig trditi, da je poslanec Grafenauer v deželnem zboru izrekel, da se obnaša nemškonacionalna srranka proti njemu boljše, ko je posl. Grafenauer v letošnji proračunski debati ravno nasprotno govoril in nemškonacionalni večini vsled njenega postopanja „odpovedal vso ljubezen“ in ji napovedal boj. Na to trditev je poslanec Grafenauer tudi takoj odgovoril z medklicem: To ni res!

Dobernig je silno hvalil deželno gospodarstvo koroškega deželnega zbora, posebno agrarno zakonodajstvo. Naj bi bil raje povedal odkrito, da hočejo z deželnim kulturnim, za nas Slovence protikulturnim svetom zadrgniti slovenskemu gospodarskemu razvoju vrv okoli vratu; hvalil je, koliko izdajo za vodne uravnave in za šolstvo. Povedal je vendar, da gre denar za uravnavo vod na Zg. Koroško, torej v prvi vrsti za Nemce, plačevati pa moramo tudi Slovenci, povedal pa ni, da Slovenci nismo s sedanjim šolstvom zadovoljni.

Ena izjava mu je najbrž ušla, in bo najbrž celovškega župana Metnitza dregnila hudo pod nos, čeravno ne odgovarja resnici. Rekel je: **„Pravice, da se sme zahtevati vozne listke v slovenščini, se nikdar ni oporeklo.“** Seveda se pri teh besedah spomnimo na strašno gromenje deželnega zbora koroškega zaradi slovenskega imena „Celovec“ pri železnici in na poslanca Metnitza, ki je med huronskim odobravanjem večine grozil z zaporom tistim, ki bodo vozne listke zahtevali slovensko.

Je že tako, da se vede in govori nemškonacionalna stranka doma v deželnem zboru, kjer ima vso moč, čisto drugače, nego v državnem, kjer bodo ščitile pravice koroških Slovencev slovanske stranke. Otročja je torej jeza Doberniga, zakaj da posl. Grafenauer celovške zadeve ni spravil raje v deželni zbor. Grafenauer je vendar tako pameten, da ne bo govoril gluhim ušesom! Tam, kjer kaj izda, bo govoril. Nemški nacionalci ne bodo naši sodniki.

Dobernig se je hvalil, da je „domačin, pravi in sicer nemški Korošec“, četudi — s slovenskim imenom. No, naj bo, kakor hoče. Nam je le znana javna govorica, da je mož slovenskega rodu; njegov oče je bil učitelj in slovenskega pokolenja, o materi pa nekateri celo trdijo, da ni znala niti prav nemško. Mož je ponavljal zopet tisto staro puhlico o ljubezni koroških Slovencev do Nemcev, ki smo jo že najmanj stokrat zavrnili. To svojo trditev je utemeljeval sledeče: „Jaz na pr. sem govoril na zborovanju v občini, ki je takorekoč častna točka slovenske stranke, v Št. Jakobu v Rožu — in govoril sem seveda nemški — tovariš Kirchmayer je poslanec za Št. Jakob — kljub temu se nama ni ničesar zgodilo, nasprotno, z ljudmi smo se dobro razumeli. Take mirne razmere ne potrebujejo nobene spremembe od zunaj.“

Kako more Dobernig trditi, da so bili na tistem zbovovanju pri Šusterju Slovenci? Bila je le peščica nemčurjev, ki kimajo Nemcem, če jih razumejo ali ne, drugi so bili le sociji in večino sta prignala poslanca — s seboj iz Vrbe in Rožeka, ki tojej niso bili niti domačini niti Slovenci. Seveda, če se postavi Dobernig na stališče nemških nacionalcev, da je treba vsakega ometati z blatom in ga pobiti, če pride v kako nemškonacionalno občino kot političen nasprotnik agitirat, potem razumemo njegovo začudenje, da ga v Št. Jakobu niso naklestili. Seveda se Slovenci ne poslužujemo takih „kulturnih“ sredstev proti nasprotnikom, kakor so se jih na pr. nemški nacionalci v Trnivasi (Annabichl) pri Celovcu pri zadnjih, ali v Žitarivasi in Železni Kapli pri prejšnjih volitvah. Dobernig naj bi bil povedal, da nas Nemci in njihovi politični pristaši tako ljubijo, da so v Treščah celo enega Slovenca — ubili. Nemški nacionalci so v prijateljskem objemu le z izdajalci slovenskega rodu, z onimi, ki prejemajo za svoje grdo izdajalstvo z nemškonacionalnim zelenim volkom prevlečen denar, značajne Slovence, ki niso naprodaj, bi pa najraje požrli.

Dobernig je tudi trdil, da je v Celovcu, če odštejemo vojake, bolnike in — kaznjence, samo dva odstotka Slovencev, namreč 343 Slovencev. To je dognalo seveda ljudsko štetje, ki pa ne odgovarja resnici. Seveda, če zapišejo v Celovcu vsakega Slovenca, ki zna nemški, za Nemca, potem seveda ne bodo našli več nego dva odstotka Slovencev. Na kako slabih nogah stoji to ljudsko štetje, dokazuje „Družba sv. Mohorja“, ki šteje v Celovcu 217 udov. Koliko bo potem Slovencev v Celovcu, ki niso udje, koliko takih Slovencev, ki se nikdar niso učili slovenski čitati, si lahko približno vsak misli. Dobernigovo štetje je „bajka“. Posebno je poudarjal, da se Slovenci in Nemci dobro razumemo v gostilnah. Istina pa je, da so še pred kratkim Nemci napadli slovensko družbo v takorekoč slovenski gostilni.

Oj ta „uradna“ poročila!

Koroški nemški nacionalci so v državnem zboru to pot — **izknajfali.** Ne samo, da se Dobernig ni upal tega zagovarjati na Dunaju, kar delajo nacionalci na Koroškem, ampak „uradna“ poročila o omenjenih škandalih so zavita, pokvarjena, deloma naravnost lažniva. Tako je Dobernig na podlagi uradnih poročil izjavil, da sta bila gospoda Miklavič in Erat aretovana zaradi razgrajanja (wegen exzessiven Benehmens) na kolodvoru. Prebral je uradno poročilo, ki pravi, da se je Pavel Miklavič obnašal „škandalozno“, ker ni dobil listka, in da je poklicala blagajničarka policaja, ker se g. Miklavič ni hotel odstraniti od blagajne. Neverjetno poročilo. Prvič lažnivo, drugič zamolčuje škandale uradništva, ki smo jih že opisali iz ust g. Miklaviča. Zakaj poročilo ne pove, da se je uradnik zadrl: In den Kotter mit ihm! Zakaj ne pove, kako da se je obnašal g. Miklavič „škandalozno“? Naj dokaže! O slučaju Erat pravi uradno poročilo, da je tako dolgo vpil pred blagajno in da se je tako obnašal proti policaju, da so potniki (!) pozvali (!) redarja, naj ga aretira. Na magistratu, pravi poročilo, da je „ekscediral“, da so ga morali obsoditi. Zakaj ne pove „uradno poročilo“, da je g. Erat moral klicati, ker so ga zaprli v ledenomrzlo luknjo? Se pravi to „ekscedirati“? Celo poročilo je popolnoma zavito! Sram naj bo nacionalce, da tako izknajfajo in se ne upajo pred javnostjo svojih činov priznati!

Tudi poročilo policije je tako zavito kakor zgorajšnje. Trdi tudi, da je g. Miklavič „ekscediral“. Če smatra policija to za eksces, za razgrajanje, če kdo zahteva vozni listek slovensko, in če ga ne dobi, opravičeno ponovi isto zahtevo z nevoljo, potem razumemo. Ali takih „ekscesov“ se ne sme kaznovati z aretacijami.

Magistratni uradnik Link poroča, da mu ni znano, da bi bili katerega uklenili! Kako so gospodje nevedni, čeravno jim mora biti znano, da je policaj uklenil g. Miklaviča in na drugo stran je pristopil še en policaj, da sta ga po poti psovala, na pr. „Werkzeug von den Pfaffen“ itd.! Poročilo je podpisal — Metnitz!

Dobernig je tudi trdil, da stare ženice, ki ne znajo nemški, vedno dobijo vozne listke. Ali se gospod poslanec niste s to izjavo zavedali, kako da ste se s tem bili po zobeh. Na eni strani poudarjate, da uradnice ne znajo slovenski, na drugi pa zatrjujete, da stare ženske že razumejo in jim dajo listke. Sploh pa tudi ta izjava Doberniga ni resnična. Staro ženo, neveščo nemščine, je blagajničarka grdo zapodila in je prostovoljno posredoval neki postrešček, ki se mu je žena zasmilila. Bila je to mati gospoda dekana Ogrisa v Kapli ob Dravi, ki je hotela obiskat svojega sina in seveda ni vedela, kako se pravi Svetnavas nemški. Zopet korajžno izknajfanje!

Metnitzu in ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku pa priporočamo, da se zanaprej držita vsaj istega načela, ki ga je izrazil v državnem zboru celo Dobernig, ko je priznal, da imamo Slovenci pravico, zahtevati na celovškem kolodvoru vozne listke slovensko. Sicer je pa Dobernig — grozil Grafenauerju s celovškim prebivalstvom! Morda hočejo nahujskati ulico kakor v Beljaku proti Brnci! Kulturni Nagele je napravil celo medklic, da bi nič ne škodovalo, če bi Grafenauerja pretepli v Celovcu. Nagele, dokler se gibljete med slovenskim ljudstvom, le

---

Kadar je torej na javnem prostoru sedel na sodnem stolu, je smel priti tja, kdor je hotel, četudi samo zijala prodajat. Zviti Rimljan je mislil, da se bodo tako Nemci privadili rimskemu sodnijstvu. Armin pa je bil tudi lisjak: Ščuval je svoje rojake, da jih je vedno več prihajalo pred Vara zijat ali pa tudi resnične in izmišljene tožbe prinašat. Varu je bilo to zelo všeč; ti divjaki so ga prosili za njegovo sodbo, so se vdali njegovim sodbam. Rimljanu se je srce smejalo; smo že na konju, si je mislil. Prav nič se ni čudil, da je prišlo teh divjih pravdarjev vedno več, kar cele trume, ki so kričali in hruščali pred njim v svojih groznih volčjih glasovih, da so si drugi Rimljani že mašili svoja ušesa. Kdor je prišel tožit, je pripeljal kar celo zadrugo, celo vas s seboj. Hermanov tast Segest je svaril Vara in mu pravil, kaj namerava Armin, toda Var mu ni verjel, ker je vedel, da sta si tast in zet sovražnika. Neki večer je povabil celo vse na večerjo, Armina, Segesta in druge nemške veljake. Pri večerji ustane Segest in prosi Vara, da naj da njega, Armina in vse druge velmože ukleniti; potem ne bo ljudstvo ničesar upalo. Var ni ubogal. Drugo jutro je bila rimska vojska brez službe, Var pa je spet sedel na sodnem stolu in klicaji so klicali tožnike in tožence predenj; na ta klic pa zatulijo Heruščani, zavihtijo meče, napadejo Vara, ž njim vred pa tudi ostalo rimsko vojsko, ki ni bila čisto nič pripravljena. Var je zbežal in se je sam umoril, videč strašno moritev, kako so zmage pijani Nemci klali ujete Rimljane in jih „darovali“ svojim krvoločnim „bogovom“, ali so jih križali ali obglavili. Le nekaj rimskih oddelkov se je zateklo v neki tabor; zjutraj pridrvijo sovražniki in jim kažejo glave rimskih poveljnikov na visokih drogih. Zdaj upade Rimljanom pogum in vdali so se v sužnost Nemcev. Vara so vojaki za silo zakopali. Nemci so ga pa izkopali, mu odrezali glavo, jo poslali kralju Marbodu na Češko, a ta je bil toliko dostojen, da je to glavo poslal v Rim, kjer so jo slovesno položili v rodbinsko rakev.

Kako je torej zmagal Herman ali Armin? Ne z junaštvom v pošteni bitvi, kjer se mora pokazati tudi nasprotnik — ampak z zavratnim, zvijačnim napadom razbojniškim. Ni zmagal torej junak Herman, ampak lisjak — in ž njim pitajo še zdaj v šolah deco — tudi tisto, ki ni nemška. Kaj ne, da so to res modrijani, ti učitelji nemški in nemčurski, o katerih je trdil rajni Palla, ki jih je poznal, ker jim je delil „častne nagrade“: Ti nemškutarji niso vsi nič vredni!

Smešnice.

Dobro je povedal. Gostu je natakar prinesel vrček piva, v katerem je bilo več pen, kakor piva. Rekel mu je: „Natakar, vi ste se zmotili. Jaz se nočem briti, temveč — piti!

Uganka. Mož je bil oženjen in je imel enega otroka, pa vsi trije, žena, otrok in mož niso bili več kakor 20 let stari. Koliko let je torej moral vsak star biti? Kdor to uganko prav reši, naj si kupi eno viržinko. — Rešitev v prihodnji številki.

za zobe take grožnje! Slovenska pest ni nič manj trša nego nemška!

Tudi poročilo Dobernigovo o zadnjem škandalu, dne 27. svečana t. l., je naravnost lažnivo. Laž je, da je prevaljski kaplan zahteval karto v „Prevorka“. Zahteval jo je v „Prevalje“. Blagajničarka je gotovo razumela, ker se pravi Prevalje nemški „Prävali“. Res tudi ni, da je bil policaj pri blagajni slučajno navzoč, ampak je prišel z oficialom tja namenoma. Res tudi ni, da so dobili fantje listke po intervenciji uradnika, ampak šele po posredovanju g. dr. Brejca. Smešno je poročilo g. Doberniga, da so dobili fantje listke po tolmačenju s pomočjo nemškega jezika. Če bi bili govorili nemški, bi vendar ne bilo treba tolmača! Ne vemo, ali je videl g. Dobernig 7. razred gimnazije, v kateri se učijo logiko, ali ne! Zlagano je tudi, da je dr. Brejc zahteval pritožno knjigo in je upisal pritožbo. Res je le, da je bral nadzorniku levite in dosegel, da so fantje dobili listke.

Važno pa je to-le zadnje poročilo zaraditega, ker ni bil pri pogovoru dr. Brejca in inšpektorja noben drug človek priča, nego uradništvo, od katerega edino je torej mogel dobiti Dobernig poročilo. Ker je dobil od strani enega izmed uradnikov poročilo o tej zadevi, smatramo, da je izročil ravno isti tudi druga „uradna“ poročila. Pribijemo pri tej priliki, da je dotični uradnik, ki je poročal, v zelo bistvenih, važnih točkah naravnost — lagal. Zahtevamo, da se zadeve nepristransko preiščejo in resultat pošlje v pouk tudi poslancu Dobernigu.

„Mir“ ga srbi.

Zadnje čase se za „Mir“ nemški nacionalci s posebno skrbjo, pa malo z ljubeznivostjo brigajo. Ni je skoro številke, da ne bi prinesle „Freie Stimmen“ kak potvarjen prevod iz „Mira“ s praznimi in vedno istimi glosami. V deželnem zboru je rohnel nad njim vitez Metnitz, v državnem zboru se je zopet spravil nad njega poslanec Dobernig, ki ga je imenoval nič več in nič manj nego petkrat. Res, „Mir“ jim meša štrene, in to je edino prav in dobro. Doberniga grozno jezi, da „Mir“ budi koroške Slovence. Prebral je tudi par prevodov iz „Mira“, pa ne celih, kar bi si želeli, ampak samo odlomke iz sredine, ki se seveda slišijo drugače, prav po maniri „Freie Stimmen“, katere je Dobernig svoj čas urejeval. Priporočamo g. Dobernigu, da prihodnjič prebere v zbornici ves tale krvav članek, seveda ne odlomkov, da bo zbornica vsaj izvedela prave razmere na celovškem kolodvoru in prav spoznala stranko „ausknajfarjev“. Pri tej priložnosti je povedal poslanec tudi tisto bajko o šentrupertskem učitelju Pesku, ki so jo objavile „Freie Stimmen“ in ki je popolnoma izmišljena, zlagana, kakor je dokazal v zadnji številki „Mira“ g. učitelj Pesek sam. Ta povest je res prava bajka, Nemec bi rekel „Märchen“, in tistega, ki jo pripoveduje, bi imenoval „Märchenerzähler“. Dobernig je imenoval Grafenauerja „Märchenerzähler“. Mi smo pa našli takega v čisto drugi osebi.

Oj ta nesrečni dr. Brejc!

Kadarkoli se koroški nemški nacionalci hudujejo nad Slovenci, čisto gotovo imenujejo „Mir“ in pa — g. dr. Brejca. Mi ne razumemo, zakaj se tako strašno hudujejo ravno nad dr. Brejcem, ko vendar ne vedo o njem ničesar hudega povedati. Pojejo vedno le eno in isto pesem, ki jo je začel to pot tudi Dobernig peti. Hudujejo se nad njim, češ, da je tako hud Slovenec, in glavni njihov „šlager“ je, da je dr. Brejc — privandral iz Kranjskega. Ta strašen greh dr. Brejca je razkladal začudeni zbornici tudi Dobernig. „Pozabil“ je pa povedati, da je privandral iz Kranjskega tudi Metnitzov kompanjon dr. Knapitsch, da sta privandrala iz Štajerskega občinski svetovalec celovškega mesta dr. Martinek in nemški nacionalec dr. Goll, iz Tirolskega dr. Luggin, dr. Hübler, dr. Walter, iz Češkega dr. Gebert itd. Torej skoro sami privandranci, ki so ob enem hudi nacionalci!

Nemškonacionalne bolečine.

Dobernigov govor je dokazal, da se Nemci nad Slovenci res nimajo pritoževati. Vse pritožbe, ki jih je zbral Dobernig v svojem govoru, so pravzaprav: Narodna zavednost slovenske duhovščine ter enega slovenskega advokata in odločnost slovenskega glasila „Mir“. Ali so to taki grehi? Ali ne zahtevajo ravno nacionalci vedno od nemških duhovnikov, da morajo biti ti v narodnem oziru bolj „zavedni“, bolj narodni, čeravno so v resnici nekateri še preveč nacionalni? Ali ne bi nacionalci moralično ubili vsakega nemškega advokata, ki bi se drznil le simpatizirati s Slovenci, ali ne bi ga ometali z izrazi „narodni izdajalec“, „slovenski klečeplazec“ itd.? Ali niso ravno nemškonacionalni listi v zahtevah po krivici ravnotako odločni kakor „Mir“, kadar zahteva le pravico in pobija laž in krivico? Ali so načela nemških nacionalcev res tako nestalna in strankarska, da sme samo eden pogledati belo barvo, drugi pa naj gleda zeleno ali kakršno hoče. Da, Dobernigov govor je pokazal nemškonacionalno zagrizenost in „ausknajfarsko“ strahopetnost v pravi luči! Nobenih pravih pritožb nimajo zoper nas Slovence, in kljub temu hujskajo zoper nas, kadar jim pa to ne kaže, se pa hlinijo kot najboljše prijatelje. Take vrste politika je že po svojih načelih korumpirana.

Vendar ne same bajke!

Ker hočemo biti pravični, zato priznamo, da je Dobernig povedal poleg cele vrste bajk tudi eno resnično, ko je v našo slavo zapel: „Ena najnovejših napak avstrijskih Nemcev je bila, da so dolgo podcenjevali kulturni, narodni in gospodarski razvoj slovanskih narodov v Avstriji in gledali, ga opazovali od zgoraj doli. Koliko imenitnih voditeljev med Nemci je bilo — ne očitam jim tega, ker so razmere pred 30 leti bile druge nego danes — ki so o Slovencih govorili zaničevalno. Kako zelo so se v 30 letih spremenile razmere. Bilo bi neumno od nas, ko bi samega sebe lagali v vrečo (kakor znajo! Ured.) in si hoteli prikriti, **da so Slovenci kulturno in posebno gospodarsko napredovali in da so vsi Slovani v Avstriji napredovali na polju, na katerem smo mi žal še daleč za njimi. To je na gospodarskem polju.**“

Izborno, gospod Dobernig! Vsaj v tem ste pokazali enkrat korajžo in ste potrdili, kar smo mi že davno trdili in so nas nemški nacionalci zato hudo napadali. Poslanec Metnitz na pr. je strastno napadal „Mir“ v deželnem zboru, ker je „Mir“ odklanjal nemško kulturo in priporočal „Schulvereinu“, da porabi svoj denar raje za razdrapane šole po nemških krajih, nego da lovi slovenske otroke! To je vendar vsaj eno pošteno priznanje, kakor ga od nemških nacionalcev nismo vajeni slišati. Druga izvajanja Dobernigova so bila pa bajke in prave „flavzne“.

Iz celega bojevitega govora, zlasti pa na koncu, je zvenela vodilna misel: „Wir Deutsche fürchten nicht nur Gott, sondern auch die Kärntner Slovenen!“ (Mi Nemci se ne bojimo samo Boga, ampak tudi koroških Slovencev.)

Zoper obmejne Slovence.

Z ozirom na članek „Zoper obmejne Slovence“, priobčen v štev. 10., dne 5. sušca t. l., prosimo, sklicujoč se na § 19. tisk. zak., da priobčite v prihodnji številki „Mira“ na istem mestu in z istimi črkami, kakor je izšel omenjeni članek, sledeči popravek:

Ni res, da „Družba (sv. Cirila in Metoda) pošilja na Koroško, in sicer na osem naslovov liste „Svobodna misel“, „Slovenski Narod“, „Narodni Dnevnik“, „Edinost“, torej same liberalne liste, s katerimi hoče okužiti naše ljudstvo, v kolikor ga še ni okužilo nemško liberalno časnikarstvo.

Res pa je: Družba sv. Cirila in Metoda ne razpošilja nobenih časnikov, torej tudi ne gori navedenih in sicer ne na Koroško ne kam drugam.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 8. sušca 1910.

Andr. Senekovič, prvomestnik. *Anton Berce*, pis. tajnik.

Taki-le popravki so zelo lahki. Če pa kaj dokažejo, je pa drugo vprašanje. Odgovarjamo na drugem mestu.

Dr. Lueger †.

Dunaj, 10. sušca 1910. Župan dr. Karol Lueger je umrl danes ob 8. uri 5 minut zjutraj.

En cel teden so poročale brzojavke s cesarskega Dunaja, da se borí s smrtjo eden največjih mož, kar jih je imela Avstrija, dunajski župan dr. Karol Lueger. Kot prav navaden človek, po stanu advokat, se je Lueger povzpel vsled svojih izrednih talentov, vsled svoje značajnosti in brezprimerne nesebičnosti do najuglednejšega politika v Avstriji. Postal je najpopularnejši mož v celi Avstriji, kojega slava je segala črez meje naše države po celem civiliziranem svetu. Dr. Lueger je ustvaril z neverjetno agitatorično žilavostjo in s pomočjo izrednega govorniškega daru sedanjo krščansko-socialno stranko. Kot lev se je boril proti židovskemu oderuštvu in preperelemu liberalizmu, in njegova duševna sila je ustvarila iz židovsko-liberalnega Dunaja — krščanski Dunaj! Celo njegovi največji politični nasprotniki, ki jim sicer ni ničesar sveto, so občudovali dr. Luegerja na njegovi smrtni postelji: Junak v življenju — junak v boju s smrtjo. Ginljivo je dokazal na smrtni postelji svojo gorko ljubezen do katoliške vere, za katero se je boril v svojem življenju. Dr. Lueger je bil mož, ki je gorel za Avstrijo in si je znal pridobiti tudi srca Slovanov. Posebno naklonjen je bil bratom Hrvatom. Poročilo o njegovi smrti je pretreslo vse avstrijske politične kroge, Dunaj pa je ves zavit v — žalost. Slava njegovemu spominu!

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

258—260. Iz nabiralnika v uredništvu „Mira“ . . K 15·—
261. Iz nabiralnika pri g. Kušerju . . . . „ 5·—

Koroške novice.

Novi častni občani. Občinski odbor v Šent-Jakobu v Rožu je imenoval v februarjevi seji g. dr. Brejca kot zaslužnega voditelja koroških Slovencev, g. poslanca Grafenauerja za njegove politične zasluge in odbor Mohorjeve družbe za družbino naklonjenost za častne občane.

Pobožnost božje Glave vodi v Celovcu v mestni župni cerkvi sv. Ilja ob velikanski udeležbi vernikov č. g. o. Overmans S. J. Overmans je rojen Nemec in se peča s slavistiko.

Šolske vesti. Razpisano je mesto šolskega vodje na Ojstrici pri Spodnjem Dravbergu in na Radišah. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika.

Družba sv. Cirila in Metoda se zateka v zadnjem času po podatke o slovenskem koroškem učiteljstvu k dr. Müllerju. Enkrat za vselej bodi povedano, da mi g. dr. Müllerja ne moremo pripoznati poklicanim, dajati o nas informacije. Če družba sv. Cirila in Metoda o nas res potrebuje podatkov, tedaj se naj obrne na našega zaslženega učitelja, g. prof. Apiha, ki ji bo gotovo poročal odkrito in resnično.

Slov. koroški učitelj.

Olga Janežič †. Umrla je dne 4. t. m. v Pliberku hči rajnega profesorja, pisatelja in zaslužnega koroškega rodoljuba Antona Janežiča, gdč. Olga Janežič. Lani je umrla njena mati Karolina Janežič. Družba sv. Mohorja je položila na krsto krasen venec. Čast. g. Ivan Hornbök je imel ganljiv nagovor. N. p. v m.!

Letalni stroj je izumil celovški inženir in posestnik Sattler. O Veliki noči bo poskusil zleteti. V svoji hiši je dal v najem prostore neki židovski firmi, ki trži z emajlno posodo.

Borovlje — trg. Cesar je privolil, da se smejo imenovati vas Borovlje zanaprej trg.

Fiasko rodlarjev. V „Karawankenhof“ so priredili v nedeljo, 6. t. m., „rodlarji“ „Rodlerkränzchen“, ki pa je doživel strašen fiasko. Po Celovcu so se smejali, ker so vabili na ta venček „rodlarje“ po vseh vogalih velikanski lepaki — v staronemščini. Nekdo je napravil dovtip, da je prišel na „Rodlerkränzchen“ samo en človek, in še ta je bil — „Hausknecht“.

Česky za „Südmarko“. O župniku Českyju, ki je moral iti v pokoj, poročajo „Freie Stimmen“ sledeče: Župnik Janez Česky, ki je gotovo še vsem čitateljem znan iz šentiljskega župniškega škandala, pri katerem je doživel knez in škof Kahn in njegov črni generalštab tako sramoten poraz, je daroval „Südmarki“ 10 kron. Župnik Česky živi sedaj v pokoju pri svojem očetu v Lipi ob Vrbi, ki ima tam v najemu Šusterjevo gostilno.“ Li ni sram „Freie Stimmen“, da pišejo v takem tonu? Se nemški nacionalci res nič več ne sramujejo, da njihovo glasilo še zagovarja vse obsodbe vredno postopanje Českyja in njegovih pristašev nasproti prevzišenemu knezu in škofu? Kako polne psovk so „Freie Stimmen“ o najboljših duhovnikih, za Českyjevo gostilno pa agitirajo, ker se je Česky zoperstavil svojemu knezu in škofu, kateremu je obljubil pri posvečevanju pokorščino, in ker je pristaš „Südmarke“. Vsak človek jim je dober, da le drži s hajlovci.

Tožba Berce-„Mir“ boli liberalce pri „Narodu“. Verjamemo! Če se tajnik „Družbe sv. Cirila in Metoda“ nima ponašati z drugim „narodnoobrambnim delom“ za Koroško, kakor da toži najboljšega branitelja meje, „Mir“, potem tudi razumemo, da skuša „Narod“ s psovkami kakor „dolgojezični »Mirov« urednik“ in z zavijanjem nenarodno postopanje Berceta omiliti in nekako opravičiti. Če „Narod“ piše, da je Berce samo slučajno njegov pristaš in družbin uradnik, ga opozarjamo, da pa ni prišel „slučajno kot družbin tajnik“ na Koroško delat propagando za liberalce! Glede psovk le jezik za zobe! Mi nimamo navade psovati, pač pa nas je Bercé opsoval s „prodanci in narodnimi lenuhi“.

Krasni uspehi nemškutarskih šol. Slovenci, ki pohajajo „blažene“ naše utrakvistične šole, se po navadi ne nauče slovenski pisati, če ni v šoli učitelj, ki iz lastnega nagiba poučuje malo več

Vaše zdravje si ohranite! Oslabelost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepčijo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

slovenski, kakor je našim nemškutarskim nadzornikom ljubo. Nemški pa pišejo, da se Bogu smili. Tak človek, ki je sedel v celovški okolici v blaženi utrakvistični šoli, je pisal na tamošnji župni urad sledeči cvet: „Hoch börtigen, Pfarrer. Ich ersuchesi um ein ge schtempelten, Thafschein. Ich er suchesi sopalt esmöglich ist, mich zu zuschüken. In den ich im not wendig Brauche. Und er Suche eben Müht, um ein Heihmatschein, Auh mit zu Schuken.“ Reveži koroški Slovenci, ki pohajajo take šole. Še pisati ne morejo tega, kar bi radi povedali. In če pišejo, pišejo tako, da se osmešijo pred celim svetom. Deželni šolski svet, vtekni nos v to-le pismo, in potem se primi zanj!

Riese in Lukas zoper Grafenauerjev predlog. V debati o Grafenauerjevem predlogu zaradi škandalov na celovškem kolodvoru je govoril poslanec Riese proti nujnosti, češ, da imajo važnejše zadeve. Izjavil je tudi, da imajo delavci na celovškem kolodvoru škodo!? Zakaj? Pri glasovanju je glasovalo za predlog kakih 15 socialnih demokratov, proti pa 20, drugi so se odstranili. Poslanca Lukas in Riese sta glasovala tudi — proti. Socialni demokratje na Koroškem kaj radi slepijo slovenske delavce, da niso proti Slovencem, da so jim pravični. Njihova zastopnika v državnem zboru sta pa dokazala nasprotno. G. Riese, Slovenci bomo prihodnjič imeli tudi kaj važnejšega opraviti, nego vas voliti.

Slovenski Narod“ odgovarja „Miru“ zelo solzarsko. Kliče nam v spomin one čase, ko je mogel „Mir“ pisati še navdušeno za „Družbo sv. Cirila in Metoda“. Res žalost nas obhaja, ko se spomnimo časov, ko smo šli vsi narodni Korošci z navdušenjem za C. in M. družbo, ko je bila družba še vseslovenska in ni uporabljala denarja na Koroškem za to, da bi ustvarila med nami liberalno stranko in nas tako razdvojila, ampak ko je še porabljala prispevke nam v pomoč. Najgloblje obžalujemo, da so liberalci spravili družbo v sedanji tir. Izjavimo, da se bomo brez vsakega pomisleka zavzeli za družbo z vsemi močmi, morda celo z boljšim uspehom kakor prej kdaj, če bo družba zapustila sedanjo pogubno pot, če bo postala zopet vseslovenska in nam ne bo rušila edinosti in ne bo uporabljala na narodno najbolj ogroženi meji denarja v agitatorične namene za liberalizem, kakor se zdaj dogaja. Naj družba to zanikuje, kolikorkrat hoče in pošlje popravkov, kolikor hoče, naj nas napadajo s psovkami liberalni listi, kakor se jim ljubi, mi izjavljamo, da nas niso vodile malenkosti, da smo zavzeli sedanje stališče nasproti družbi in da tega stališča ne bomo nikdar spremenili, dokler bo delovanje družbe na Koroškem takšno, kakor je zadnje čase. Zakaj samega sebe, sedanje slovenske katoliškonarodne stranke in s tem koroškega Slovenstva ne bomo obsojali v smrt na ljubo dobremu imenu, ki ga še uživa družba pri slovenskih liberalcih.

Kako laže „Bauernzeitung“. Pred nedavnim časom je objavila lutrovska „Bauernzeitung“, kakor v vsaki številki, tudi iz Št. Jakoba v Leški dolini dopis, v katerem je poročala, da je pred kratkim neki misijonar govoril s prižnice grozne svinjarije. Vsebine teh laži iz dostojnosti ne moremo ponoviti. Ne pred kratkim, ampak meseca novembra l. l. se je res vršil v Št. Jakobu v L. d. misijon, pri katerem je misijonar imel, kakor je v navadi, stanovske govore, med drugimi tudi za moške. Govoril pa tega ni, kar je pisala lažniva „Bauernzeitung“. Več nego trideset posestnikov v Št. Jakobu, med njimi župan, občinski odborniki, poštar itd. je podpisalo protest proti lažem lutrovske „Bauernzeitung“, ki po stari navadi gotovo ne bo preklicala teh laži. Omenimo o tej priliki, da služi „Štajercu“ kot vir lutrovska lažniva „Bauernzeitung“.

Drzne trditve. „Freie Stimmen“ so skušale nekoliko odgovarjati na govor posl. Grafenauerja v državnem zboru, ko je utemeljeval svoj nujni predlog glede celovških škandalov, pa se jim nič ni posrečilo. Resnice se pač ne da ovreči, razen — z lažjo. Tako na pr. lažejo, da so slovenska krajevna imena na Koroškem neznana in da so jih po veliki večini še le pred nekaj leti izumili pri kislem vinu kranjski profesorji. Take kozlarije piše glasilo nemških nacionalcev — v uvodnem članku. „Freie Stimmen“ naj dokažejo, če morejo, svoje trditve, in potem jim bomo mi dokazali, kdo, kdaj in katera slovenska krajevna imena je samovoljno prestavil v nemščino, na pr. klasičnoneumen prevod „Zelenice“, v „Spinatkogel“, „Košuto“ v „Hirschwand“, „Golico“ v „Kahlkogel“, „Jepo“ v „Mittagskogel“ itd. Taki članki res dokazujejo inferiornost nemškonacionalnih časnikov.

Laži in obrekovanje. To nam podtika „Slovenski Narod“, ker smo povedali svetu, v čem da obstoji „narodnoreševalno“ delovanje družbe sv. Cirila in Metoda na Koroškem zadnja leta. Kar smo zapisali, vzdržujemo do zadnje besede. Verjamemo, da gospodom v Ljubljani ni ljubo, če razkrivamo zadeve, ki kažejo družbo v neprijetni luči. Vedeli smo, da bo „Narod“ zavijal. Toda kar smo videli na lastne oči in slišali iz prizadetih ust, to ni ne laž, ne obrekovanje. Da tudi „Prosveta“ dela v označenem smislu, vendar nismo oporekali. Nismo pa videli kake posamezne številke „Svobodne Misli“, ampak celo kopo, ki dohaja redno in se potem raznaša po celem bližnjem okraju od hiše do hiše in okužuje ljudstvo ter mu jemlje to, kar ga trdno veže na našo politično stranko. Politika nam je preveč resna stvar, da bi mogli k takim rečem molčati. Potem pa se liberalci še čudijo, da smo z družbo sv. Cirila in Metoda nezadovoljni! Tako rešitev narodne meje odklanjamo, in dokler bo družba stala na tem stališču, tudi njo odklanjamo. Kaj nam pomaga denar, ki ga ima, če ga ne porablja na Koroškem v našo narodno pomoč, ampak le v to, da ustvari liberalno stranko, da se bomo potem morda klali hudo med seboj, namesto z nemškimi nacionalci in nemškutarji! Kje je potemtakem laž?

„Korošec“ in „Soča“, liberalni bratec ni liberalna sestra, sta se seveda našla. „Soča“ je ponatisnila „Koroščev“ članek, v katerem se ta listič zaletuje v „Vseslovensko Ljudsko Stranko“, ne morda, ker da bi bilo v članku kaj pametnega, ampak ker je umerjen prav po liberalnem kopitu. „Korošec“ se v tem članku zaganja v poslance „Slovenskega kluba“, češ, da niso povzeli nobene akcije zoper škandale na celovškem kolodvoru in stoče sledeče: „Poglejte, cenjeni naši bralci, kako se nam je pred kratkem („Korošec“, idi se najprej učit slovenske slovnice!) godilo na koroških kolodvorih! Zaprli so nas, kadar smo zahtevali vozni listek v slovenskem jeziku.“ „Korošec“ piše, da se bomo penili od jeze, ker je povedal to budalost. Naj nam vendar pove, katerega „Koroščevega“ pristaša da so zaprli!? Nam in svetu je znano, da so zaprli le dva naša izborna pristaša. Tudi drugi, ki so imeli na celovškem kolodvoru sitnosti, so naši pristaši. Taka bahava neumnost „Korošca“ sploh ni vredna jeze, ampak se ji prav veselo smejemo. „Korošec“ in „Soča“ sta menda prespala celo debato v državnem zboru glede celovških škandalov. Nobeden od liberalnih poslancev se ni oglasil k nujnemu predlogu posl. Grafenauerja k besedi, in ko je bil ta nujni predlog že v razpravi, je še-le vložil ljubljanski župan v zbornici — interpelacijo. Ker je g. poslanec Hribar bolan, nočemo povedati, kaj mislimo o takem postopanju. Mi nismo nikomur ničesar očitali v tej zadevi; a če bi komu očitali, bi bili zadnji poslanci „Slov. kluba“, ki so se za stvar zavzeli. Take otroške in hkrati — zlobne politike sta zmožna le „Korošec“ in liberalna „Soča“, ki jo je zadela posebna čast, da je stopila v stopinje „Štajerca“, „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitunge“, ker je po njihovem slabem zgledu imenovala „Mir“ — slabo pogreta kaša — „klerikalni Nemir“. Čestitamo k tej družbi!

Bilčovs. (Odgovor „Štajercu“.) Oh srečna bilčovska župnija, ki imaš tudi že nekaj Štajercijancev, to je versko-mlačnih, narodno pa mrzlih ljudi, katere najbolj veseli, če morejo župnika ali koga drugega, ki ne drži ž njimi, zamazati v listih. V „Štajercu“ štev. 10, z dne 6. sušca t. l., je en članek iz Bilčovsa, ki prav po „Štajerčevo“ udriha črez župnika in si nazadnje privošči tudi župana! Gotovo je dopisnik tega članka mislil, da bo naju iz ravnotežja spravil, toda v čast si štejeva, da naju „Štajerc“ graja! Kaj pa je na stvari? Babici se je stanovanje v mežnariji odpovedalo iz osebnih razlogov in vzrokov, katerih javno povedati ne morem, ker se ne spodobi! Če jih dopisnik onega članka v „Štajercu“ želi izvedeti, naj pride k meni, rad mu jih povem! Ali najlepše, da s „Štajercem“ govorim, še pride! Podla in izmišljena laž je, da se bo stanovanje babice za nameravano izobraževalno društvo porabilo in da bi bil jaz to rekel! Pač pa sem povedal, da bomo, če mogoče, napravili v podstrešju sobo za društvo, katero ne bo hujskalo kakor „Štajerc“, pač pa ljudi, posebno mladino, izobraževalo, kar je zelo potrebno! Tudi tebi, dragi dopisunček smrdljivega „Štajerca“, manjka precej izobrazbe, sicer bi si ne bil te „giftne krote“ izbral za svoje berilo! Veš, „Štajerc“, tiste ljudi lovi, ki ne vedo kaj so! Na prvi strani tega lista se najde tu pa tam — pa redkokrat — še kaj dobrega, da bralce vleče; od druge strani naprej pa je vse le strup, ki bralca omami, da zgubi svoje versko prepričanje, spoštovanje do cerkve in duhovnikov ter postane mlačen, brezbrižen, dostikrat celo nasproten! S takim človekom gre hitro navzdol in ni se čuditi, da narod zataji in postane izdajica. Tak človek ni za drugega, kakor da v gotovih in nevarnih časih s svojim izdajalskim jezikom za nasprotnike dela! Ali ni resnica? Midva pa ostaneva vzlic vsem napadom v sicer brezpomembnem „Štajercu“ to, kar sva bila: Zvesta veri, zvesta narodu!

Anton Teul, župnik. *Filip Martič,* župan.

Sv. Ožbalt nad Svincem. (Zdrav rod.) Gospod urednik! Težko ste od nas že kaj slišali, ker naš kraj leži pod vznožjem Svinske planine; mala je naša župnija in tudi malo prebivalcev šteje, pa vendar poznam eno družino, v kateri so štiri matere; najstarejša mati je nekaj črez 70 let stara, njena hči nekaj črez 50 let, ki je seveda tudi mati, in hči od te je stara 38 let in tudi že mati. Njena hči je v 20. letu tudi že mati poldrugoletne hčerke.

Kotmaravas. Nemškutarji se pripravljajo na občinske volitve z znanimi sredstvi, ako jim bomo pripustili. G. „Vorstand“ in njegov tajnik nista hotela reklamacije enega naših slovenski rešiti, ampak sta jo odposlala na c. kr. okrajno glavarstvo v prestavo. Čas bi že bil, da bi se naši volilci organizirali in pometli takšen zastop. Posnemajmo sosedne Hodiše in Bilčovs.

Iz Spodnje Koroške. (Cirilmetodarija.) Zadnji „Korošec“ piše, da bi brez družbe sv. Cirila in Metoda „obmejnih Slovencev morda sploh ne bilo več.“ Kako hinavske so te besede! Za Koroško se družba samo prisiljeno briga. Če bi gospoda župnika Franca Treiberja ne bilo, bi tudi ta „edino slovenska obrambna družba“ (kakor se sama imenuje), ne imela na Koroškem niti ene šole. Da je v Št. Rupertu pri Velikovcu slovenska šola, je v prvi vrsti zasluga neustrašnega narodnjaka Treiberja. Če družba sv. Cirila in Metoda tako rešuje obmejne Slovence, zakaj pa ni hotela prevzeti slovenske šole v Št. Jakobu v Rožu, zakaj ne ustanovi take šole kje v beljaški okolici, ki je v največji nevarnosti? „Korošec“ in „Cirilmetodarji“ lahko farbajo svoje liberalne backe, mi se ne pustimo za nos voditi.

Sveče v Rožu. Iz preproste roke smo prejeli sledeč dopis. Gospod urednik! Vi ste bili sicer že na več shodih, toda tako lepega shoda, kot je bil shod, katerega je priredilo naše društvo „Kočna“ dne 6. sušca, niste lahko naleteli. Bilo je nad 200 oseb. Počastilo nas je tudi nekaj poštenih Nemcev. Kot govornik je nastopil domači g. kaplan Rudl, ki je prav dobro dokazal, da cerkev ni nasprotnica vede, ampak da je ravno katoliška cerkev najbolj podpirala in gojila vedo. Društveni predsednik g. Pak je prebral in obrazložil društvena pravila. In zdaj — zdaj smo nestrpno čakali na igro: „Jeza nad petelinom in kes“, katero so uprizorila naša dekleta; kar čudili smo se, tako izvrstno so rešile vsaka svojo ulogo. Nato je sledila igra: „Kmet Herod“, katero so fantje prav dovršeno igrali. Da, v našem ljudstvu leži zaklad, treba ga je dvigniti. Rodoljubi, dvignite ta zaklad s tem, da v vsaki župniji ustanovimo izobraževalno društvo. Kdor ima mladino, ima prihodnost. Ta klic mora postati naše geslo! Ne bojmo se žrtev. Vsako vzvišeno delo zahteva žrtve, mi pa gremo črez žrtve do zmage. Mi moramo stati neomajano na stališču resnice in pravice. Dragi mladeniči in dekleta! Bodite trdni, značajni in neomahljivi, hodite mirno začeto pot brez ozira na desno in levo. Na Vas, dragi mladeniči in dekleta, stavimo svoje upanje, svojo nado. Na Vas leži prihodnost našega naroda. Učite in izobrazujte se, proučavajte versko, gospodarsko in socialno vprašanje, ker po teh treh vprašanjih vodi ona čarobna pot, ki pelje do sreče in blagostanja. Sedaj nastopa nova socialna doba, ki zahteva od vsakega, da je združen in primerno izobražen. Oni časi, ko ljudstvu ni bilo treba nobenega znanja in ko se je tako prijetno živelo, ko ni bilo še svetovnih bojev, so za nas minili, več se ne vrnejo. Na preteklost smemo misliti le toliko, kolikor se učimo iz preteklosti za prihodnost!

Velikovec. (Slovenski napisi.) Povsod po slovenskem Koroškem se narod probuja. To se kaže tudi na zunanje pri javnih napisih. Tako tudi velikovški narodnjaki ne zaostajamo. Začela je „Hranilnica in posojilnica“ s slovenskimi napisi, njej je sledilo Slov. kat. izobraževalno društvo „Lipa“. In kot tretji je naš neustrašeni obrtnik g. Juri Čarf. Pogrešamo pa slovenskih napisov med trgovci, če tudi ti ne marajo pogrešati slovenskih grošev. Pričakujemo tudi, da bo dal napraviti slovenski napis, tako velik, kakor je nemški, odbornik „edinega slovenskega obrambnega društva“ družbe sv. Cirila in Metoda gosp. dr. Vinko Hudelist.

Radiše. (Občni zbor) našega društva se je vršil preteklo nedeljo in je bil dobro obiskan. Gosp. predsednik Horej pozdravi pričujoče in meni, da bi naši shodi lahko bili še boljše obiskani, če bi vsi udje storili svojo dolžnost in se tudi shodov udeležili. Toda veliko je takih, ki

hočejo deležni biti samo sv. maš, ki se berejo za ude društva, svojih društvenih in narodnih dolžnosti in ponosa pa se ne zavedajo. So celo taki, ki jih nikdar ne vidimo pri zborovanju, pač pa pri volitvah v — nasprotnem taboru. — V pretečenem letu smo imeli 5 zborovanj in več društvenih sej. Imeli smo enkrat celo gosp. Grafenauerja v svoji sredini. Društvo izreka vsem govornikom svojo zahvalo; posebno pa uredniku „Mira“, g. Smodeju, ki je vedno z veseljem kljub slabim in goratim potom prihitel med nas. Društvo je imelo dohodkov K 185·50, izdatkov pa K 145·96 od katerih se daruje K 100 za dragoceno novo mašno obleko. Vsak mesec se je darovala sv. maša za žive ude, vsake kvatre pa mrtvaško opravilo za rajne ude društva. Pred praznikom Brezmadežnega Spočetja pa smo se z osemdnevnico — zjutraj maša in zvečer blagoslov in sklepna pridiga — priporočali naši nebeški varihinji in patroninji našega društva Mariji Devici. Ob koncu zborovanja je č. g. župnik Kogelnik v kratkih potezah očrtal življenje in požrtvovalno junaštvo tirolskega vzor-moža Andreja Hoferja. Le značaji, ki čutijo v sebi globoko pobožnost, ljubezen do Boga, domovine in naroda, zaupanje in vdanost v voljo božjo, so zmožni za tako velike žrtve kakor slavni Andrej Hofer. Nekdaj je imela domovina takšne može, — ali dandanes nam jih včasih manjka!

Velikovec. (Blamirani Dobernig.) Stara resnica je, da se naši nasprotniki z Velikovcem vedno blamirajo. Sami tako hočejo. Bivši državnozborski poslanec, klobučar Gratzhofer, se je radi naše šole pred petimi leti do smrti blamiral s svojim govorom na Dunaju. Sedaj je nastopil njegovo pot poslanec koroških hajlovcev, Dobernig, ki je sedel na lim svojemu „leibblatelcu“ „Freie Stimmen“ in v državnem zboru dne 1. marca ponovil, kar je lagal omenjeni protestantovski list o šentrupertskem učitelju. Kakor je naš vrli „Mir“ že zadnjič poročal, je vse to bujna nemškutarska lažniva domišljija. Mi se le veselimo. Vsak se pač blamira, kakor se zna. Le škoda, da ni več obstrukcije, g. Grafenauer bi zopet lahko par ur govoril o Dobernigovi blamaži. Na tem mestu pač moramo pohvaliti našega „mnogozaslužnega poslanca“ Pinteriča, ta raje molči, kakor pa da bi se blamiral.

Sv. Juri na Vinogradih. Izpolnila se nam je vendar naša srčna želja, da smo dobili zopet svojega duhovnika. Radostno smo pozdravili č. g. Antona Benetka, želeč, da bi prav dolgo časa pri nas ostali. Vlč. g. Ivan Dolinar, provizor v Šmarjeti, so si ves ta čas vrlo prizadevali, da bi nam kolikor mogoče nadomestili lastnega dušnega pastirja. Ni jih strašilo nobeno delo, ne utrudljiva pot, ne slabo vreme. Skoraj poldrugo leto so redno prihajali ter vestno opravljali službo božjo tako pri sv. Jurju kakor v oddaljenem Malem Št. Vidu, kjer jim je še šola vzela precej časa. Pri vsem tem trudu bili so vedno z vsakim prijazni, zadovoljni in dobre volje. Zato jih je tudi vsakdo spoštoval in globoko čislal. Pri tolikem napornem delu bali smo se resnično za njihovo zdravje. Za vso potrpežljivost, ki so jo imeli z nami, ter za ves trud se jim najprisrčneje zahvaljujemo. Vsemogočni jim naj to obilno poplača ter jih ohrani še prav mnoga leta zdrave in zadovoljne v naši bližini! Mi pa jih bomo ohranili vedno v blagem in hvaležnem spominu.

Podljubelj. (Pasje časti.) Pfrimarjev Perun je oficielno obiskal Štambula v župnišču. Našel ga je raztegnjenega ležati na pragu in leno mežikati proti solncu, samo z ušesom je malo pomigal, ko ga je zagledal, sicer pa ga popolnoma preziral. Boječe začne torej Perun loviti in iskati nit razgovora ter vpraša: Štambul, kaj pa se danes držiš tako ošabno, še zalajal nisi, ko sem prišel? Štambul: S teboj še niti govoriti nočem. Perun: Zakaj pa ne? Štambul: Ti si ničla, in nihče se tudi ne briga zate. Ko boš enkrat tako slaven kakor jaz, da bodo celo „cajtenge“ pisale o tebi in te bodo gospod Čauko imeli za ekscelenco, no, potem te tudi jaz drugače sprejmem. Perun: Jaz ne znam še brati, tudi „cajteng“ ne dobim v kremplje, ker jih hitro raztrgam, zato pa seveda ničesar ne vem. Oh! ali si ti že bil kdaj v katerih „cajtengah“? Štambul: Ti še zdaj tega ne veš? Petkrat sem že bil in sicer po imenu! V „Štajercu“, „Freie Stimmen“; prihodnjo soboto bom pa v „Miru“. Poslanec Dobernik pa je bil celo tako dober, da je še v državnem zboru ministrom in poslancem pravil, kako sem jaz „Štajerca“ nakljukal. Pusti me zdaj, da sanjam naprej o svoji časti. Od zdaj bom lajal le na največje falote. Perun se mu nato globoko pokloni, zavije zadnji del svojega telesa med noge in počasi odkrevsa v Borovlje.

Dob pri Pliberku. (Odgovor „Štajerčevemu“ dopisunu.) Sicer ni vredno, da bi pisal o tem, a da dopisun ne bo mislil, da nam je sapo zaprl s svojim „duhovitim“ dopisom, ga hočem malo za nos potegniti. To je tisti fantiček, o katerem je „Mir“ pred par meseci poročal nekaj, kar je močno dišalo po „Štajerčevi kulturi“. Obležal mu je tisti „Mir“ v želodcu, da je kar stokal od samih bolečin. Ob novem letu pa si je naročil neko zdravilo, ki baje zelo dobro učinkuje proti takim boleznim, namreč „Štajerca“. Da bo pa zdravilo močnejše, mu je pridjal nekaj svojega masla, katero je kuhal cela dva meseca; in to maslo je dopis, vreden svojega mojstra. Tu se dopisnik huduje črez neka dekleta, češ, da njegovega „Štajerca“ po drugih hišah okoli vlačijo, mesto da bi ga na pravi kraj zanesle. No, mislim da naša dekleta niso zato tukaj, da bi liste naročnikom dostavljala; za to imamo vendar plačanega pismonošo, kateremu ta posel niti toliko ne nese, da bi si mogel par črevljev kupiti. In zato svetujem vsem naročnikom „Štajerca“: Kupite našemu pismonoši par dobrih „štifelnov“, da bo tudi o slabem vremenu mogel nositi pošto; potem naše „tercijalke“ ne bodo dobile več „Štajerca“ v pest, in izostale bodo tudi tiste klofute, ki jih mora kot nepovabljen gost trpeti. Kar še nadalje kvasi v dopisu, je samo izrodek njegove, po „Štajerčevem“ smradu omamljene pameti, torej gola laž, in nato niti ne odgovarjam. *Anonim.*

Prevalje. (Regulacija Meže in Pristov.) Naš Pristov je res čuden junak. Mož sluti, da se bliža konec njegovi vsemogočni komandi. Zato misli v svoji onemogli jezi, da sme udrihati po neljubih mu osebah celo v uradnih urah. On, ki ima vsakega za hujskača, ki ne mara trobiti v njegovo polomljeno nemčursko trobento, menda misli, da je to lepo in hvalevredno. Najbolj mu poleg „ta črnih“ leži v želodcu naš dični poslanec Grafenauer, proti kateremu je pri zadnjih volitvah celo v domači občini tako korenito pogorel, da tega še par let po smrti ne bo pozabil. Da bi sebe olepšal, Grafenauerja pa očrnil in mu vzel zaupanje, je začel naenkrat uravnavati Mežo, a se je zopet opekel, ker jo je hotel zvoditi na svoj političen mlin. Splošno je znano, da je vrli poslanec Grafenauer izposloval vse potrebno, da se Meža uravna od Brančurnika pa do Guštanja, a „dobri“ Poldej je šel k nemškonacionalnemu prijatelju Pinteriču in je za borih 300 K — če že ne preprečil — vsaj zavlekel prepotrebno regulacijo. Vsakdo ve, da se za 300 K ne da Bog ve kaj storiti. Pristov pa je hotel s tem kar celo Mežo regulirati, in sicer v treh letih, če se le prizadeti kmetje zavežejo, da navozijo potrebno kamenje. Ti pa, misleč, da imajo opraviti z možem, ki drži, kar obljubi, so mu šli na lim. Kmalu pa so spoznali, da so imeli opraviti samo s človekom, ki danes prekliče, kar je včeraj obljubil. Ko so namreč kmetje začeli voziti pečevje za tisto „velikansko“ regulacijo, je Poldej povedal, da se za nadaljno regulacijo ne bo več brigal, češ, da ima že sedaj toliko sitnosti. Mi pa pravimo, da bo Poldej mož-beseda, ki bo izpeljal celotno regulacijo in posegel tudi v svoj lastni žep, če ne, ne bo zadostovalo tistih 300 K; saj je vendar najboljši „prijatelj“ stiskanega ljudstva in nikakor ne odobravamo tistega hudomušneža, ki je rekel: „Poldej naj najprej regulira svoje možgane.“ (Nam je zadeva o uravnavi Meže zelo dobro znana. G. županu bomo o pravem času že pregnali muhe na javnem shodu, na katerega ga že sedaj vabimo. Tam naj potem pove javno, kar je govoril za kulisami, in povedali mu bomo, da je bil župan Leopold Pristov sam tisti, ki bi bil skoro pokopal vso uravnavo, katero je spravil v najlepši tek g. poslanec Grafenauer. Morda se bo župan potem spomnil, kako je postopal pri komisiji za uravnavo Meže. Kaj hoče župan s tistim kamenjem, ne vemo. Znano nam je le, da je izposloval poslanec Grafenauer od južne železnice, da bo ista dala kamenje za uravnavo Meže brezplačno. Posestnike opozarjamo, da se naj ne dajo strašiti s tem, da se stvar ne izvrši takoj. „Dobro izpeljati“ ni mogoče kake regulacije takoj, ampak potrebuje časa. Tisto, kar je storil Pristov, je skorodane pokopalo celo regulacijo Meže; zakaj, če je župan zadovoljen z malenkostno popravo, potem je regulacija v večjem obsegu nepotrebna. Tako so sodili. In zopet je moral poseči vmes Grafenauer. Tako stoje razmere! Op. uredništva.)

Podkrnos. Tukaj je 4. marca umrla in bila 6. marca slovesno pokopana vdova in posestnica Mica Štefun. Ž njo smo izgubili veliko dobrotnico naše cerkve. Že njen oče, Jakob Glančnik, je veliko storil za cerkev; kupil je veliki zvon, naredil je več ustanov, da se vsako leto more črez 200 K razdeliti med uboge. V njegovem duhu je delovala edina hči Mica. Na svoje stroške je dala narediti nove cerkvene orgle. V svoji oporoki pa je štirim cerkvam za ustanove volila 7000 K. Za glavnega dediča velike zapuščine pa je postavila občino Žrelc s pristavkom, da mora polovico čistega doneska dajati podkrnoški cerkvi. Gotovo bosta Jakob Glančnik in Mica Štefun vsem župljanom ostala v blagem, hvaležnem spominu. Bog jima obilno plačaj, kar sta storila za lepoto hiše božje in za pomoč ubogim.

Gospodarske stvari.

Ljubljanska kreditna banka.

Dne 3. t. m. vršil se je v Ljubljani v gornjih bančnih prostorih pod predsedstvom g. župana in državnega poslanca Ivana Hribarja X. redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke. Gosp. predsednik konštatuje sklepčnost ter izjavi, da ima žalostno dolžnost, poročati o smrti pokrovitelja kreditne banke, grofa Jana Harracha, ki se je vedno živo zanimal za razvoj slovenskih dežel. Udeleženci se v znak sožalja dvignejo raz sedežev, kar se zabeleži v zapisnik. Gosp. predsednik omenja dalje, da z današnjim dnevom nastopa banka deseto leto svojega poslovanja. Glavnica znaša desetkrat toliko kot je znašala ob ustanovitvi banke in rezervni fond je zdaj tolikšen, kot je bila takrat glavnica. Ljubljanska kreditna banka vzbuja povsod zanimanje in uživa povsod splošno zaupanje. Ona je najmočnejši bančni zavod na slovanskem jugu. Ustanovila je podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. Upravni svet namerava v najkrajšem času ustanoviti peto podružnico, in sicer v Gradcu, kjer je mnogo slovanskega življa. Gotovo se bo podružnica tudi v Gradcu prav tako uspešno razvijala, kakor se razvija v Celovcu. Izreče se zahvala Avstro-ogrski banki, Češki deželni banki, zlasti pa Živnostenski banki, ki je bila vedno, in je upati, da bode tudi v bodoče na strani Ljubljanske kreditne banke. Zahvala se izreče tudi vladnemu svetniku g. Ivanu Kremenšeku kot državnemu komisarju za prijazno sodelovanje.

Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1909 se vsled predloga delničarja g. pl. Trnkoczyja ne prečita, ker ima vsak delničar poročilo v rokah.

Predsednik nadzorstvenega sveta, g. Josip Lavrenčič, izjavi, da so vse knjige v najlepšem redu ter predlaga absolutorij, kar se soglasno sprejme.

Upravni odbor predlaga, da se od čistega dobička razdeli 5% na dividenda in $1\frac{1}{2}$% na superdividenda, kar se soglasno sprejme.

Nato utemeljuje gosp. dr. Triller predlog upravnega sveta, da se zviša delniška glavnica od 3 na 5 milijonov kron. Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato so se vršile volitve v upravni svet. Izvoljeni so bili:

Ivan Hribar, župan ljubljanski itd.; Josip A. Špitalsky, ravnatelj podružnice Živnostenske banke pro Čehy a Moravu na Dunaju; Ivan Knez, veletržec, deželni poslanec in censor podružnice Avstro-ogrske banke v Ljubljani; Kornelij Gorup vitez Slavinjski, veletržec itd.; Garijel Jelovšek, veleposestnik; Karol Ježek, tovarnar in upravni svetnik Živnostenske banke; Fran Krasný, arhitekt in član predstojništva dunajske Živnostenske banke; Fran Pavlin, c. kr. stavbni svetnik v Ljubljani; dr. Ivan Tavčar, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani; dr. Karol Triller, odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani; Alojzij Vodnik, kamnosek itd. v Ljubljani; Urban Zupanec, veletržec v Ljubljani.

Končno izreče predsednik zahvalo nadzorstvenemu svetu in uradništvu ter zaključi občni zbor v svrho konstituiranja odbora.

Deset zapovedi za kmetovalce! 1. Krmi redno; drži se točno vedno istega časa in pokladaj vedno enako veliko krme. 2. Napajaj redno in zadostno; voda naj ne bo pretopla, pa tudi ne premrzla. Vroča živina ne sme piti vode. 3. Nikoli ne preobkladaj živine z delom. 4. Ne pokladaj nikoli plesnivega ali onesnaženega sena in slame. 5. Izkušaj strupene in škodljive rastline po travnikih in pašnikih kolikor moreš uničiti. 6. Varuj živino po možnosti pred solnčno vročino, pa tudi pred dežjem; ne puščaj je ležeče na mrzlem ali mokrem tlaku. 7. Prehod od ene krme k drugi izvrši počasi. 8. Povsod zahtevaj največjo čistost, ker snaga je prvi in glavni pogoj, da je živina zdrava. 9. Skrbi, da bo zrak v hlevu čist in svež, a varuj živino pred prepihom. 10. Vedno pazi na posle, da dajo živini vsaj enkrat na teden med krmo edino krmilno in varstveno sredstvo, namreč mastina, in ne dovoli jim, da delajo po svoji glavi. Kdor se bo držal teh pravil, bo kmalu spoznal, da je dokaj lažje varovati živino bolezni, kot pa bolno zdraviti. Mastin se dobi pri vsakem trgovcu!

Kupujte vžigalice v korist obmejnih Slovencev!

Prevalje. (Katoliški učitelj.) Šel sem 7. marca ob $^1/_4$9. uri v Prevalje, previdet bolnika. Pot je bila mimo šole, pred katero je bilo že precej otrok, ker se šola začne ob $^1/_2$9. uri. Pred šolo so stali gg. učitelji, med njimi tudi g. Achatz Jožef. Otroci okoli so seveda izkazali Najsvetejšemu primerno čast, tudi en tovariš-učitelj se je, par korakov od Achatza, kot omikan mož, dostojno obnašal. G. Achatz pa, ne zmeneč se na Najsvetejše, ne na okoli klečeče otroke, je stal tam nepremičen, akoravno opozorjen, hrbet proti Najsvetejšemu, klobuk na glavi, časnik v roki — vzor omikanca in vzgojitelja. Če bi se vsaj ravnal po zgledu tistega bogaboječega uradnika, ki je, zagledavši duhovnika z Najsvetejšim, po soldaško napravil „kehrt euch!“ in se zgubil v stranskih ulicah prevaljskega mesta. Gospod deželni šolski nadzornik! Vem, da je v državnih zakonih zajamčena za slehernega prostost verskega izpovedanja. A vem tudi, da je g. Achatz učitelj, vsaj tako so mi drugi povedali. Palla, torej ne klerikalec, je zapisal v svoji knjigi, namenjeni učiteljem: „Največjega pomena za človeško družbo je vzgoja mladega naraščaja v duhu krščanstva.“ Država je versko vzgojo mladine določila šoli kot glavno nalogo (§ 1. d. š. z.). Ali ni tudi g. Achatz prisegel — saj tako je v zakonu (9. I. 1871., št. 11446) — dajati otrokom dober zgled, ne samo one znanosti med njimi širiti, za katere so kot učitelji nastavljeni — **ampak jih izpodbujati z vsemi močmi tudi k bogaboječnosti . . .?** Ali pa je menda previdenje bolnika tudi že „demonstracija cerkvenih organov, katere se učitelj ne sme udeležiti,“ tudi tako ne, da bi se pokazal kot omikan in olikan človek? Gosp. deželni šolski nadzornik! Ali ste že pozabili dogodkov v Žvabeku? In če so tudi Prevalje v svojih „vladnih in dvornih krogih“ proticerkvene in protikatoliške, se vendar teh par gospodov zgubi v ogromni večini poštenega katoliškega ljudstva. Tam jih je bilo par sto, tukaj par tisoč. Potuerunt hi . . .! In mogoče je, da tudi to ljudstvo ob vsej prirojeni potrpežljivosti in miroljubnosti ne bo več pustilo zasmehovati najsvetejših čutov od človeka — katerega plačuje. Vem, da živimo par sto kilometrov od Kameruna, kjer še divjaki spoštujejo primitivne božje in človeške pravice, vem, da se nam posebno slovenskim duhovnikom včasih grozi z umorom, če se zanje potegujemo. **Ustrašil se tudi jaz ne bom, če bi mi tudi kdo grozil z revolverjem!** Upam, da zastopite! *Ogris Josip,* m. p.
kaplan pri Fari.

Društveno gibanje.

Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu priredi v soboto, 19. marca, na dan sv. Jožefa, redno mesečno zborovanje v gostilni pri Benediktinski kleti. Začetek ob 4. uri popoldne. Sodeluje tamburaški zbor. K obilni udeležbi vljudno vabi *odbor.*

Koroška podružnica Slovenskega Planinskega Društva ima v Celovcu svoj redni občni zbor v nedeljo, 13. marca t. l., ob $^1/_2$ 8. uri zvečer, v Benediktinski kleti. Na dnevnem redu so: Poročila odbora, volitev novega odbora, slučajnosti. Vsi cenjeni člani podružnice S. P. D. so naprošeni, da se gotovo udeleže zborovanja. S planinskim pozdravom! *Podružnični odbor.*

K S. K. S. Z. za Koroško je pristopilo izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah. Vsa društva, ki so prevzela od „Zveze“ vpraševalne pole, so naprošena, da jih blagovolijo čimprej vrniti izpolnjena.

Hodiše. Slov. pevsko društvo „Zvezda“ priredi na praznik sv. Jožefa, t. j. v soboto, dne 19. sušca, ob 3. uri popoldne pri Kramarju v Hodišah igro „Lurška pastirica“. K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence *odbor.*

Dobrlavas. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi dne 19. sušca t. l., t. j. na praznik sv. Jožefa, mesečni shod s predavanjem. Po shodu se uprizori igra „Prepirljiva soseda“ s prosto vstopnino. Otrokom vstop zaradi pičlega prostora ni dovoljen. Začetek ob $^1/_2$4. uri popoldne po blagoslovu. Igralci nastopijo na novem odru.
Odbor.

Želinje pri Velikovcu. I. letni občni zbor kat. slovenskega izobraževalnega društva bo na sv. Jožefa dan popoldne po blagoslovu na Želinjah. Na sporedu so poročila odbornikov, volitev novega odbora, zanimiv govor o zadružništvu in še razno. K obilni udeležbi vabi
dosedanji odbor.

Politične vesti.

Mažarske nakane v Bosni izjalovljene.

V spominu bo še velika akcija, ki jo je započel „Slovenski klub“ v državnem zboru za bosenske kmete. Mažari bi se bili radi polastili sčasoma Bosne in Hercegovine, da bi prišli do morja. Domače bosenske kmete, 85.000 po številu, bi bili radi pognali z rodne zemlje in naselili Ogre. Za to so imeli že vse pripravljeno in bi se jim bila nakana najbrž tudi posrečila, da se zadeve niso lotili z največjo energijo poslanci „Slovenskega kluba“, ki so si tedaj priborili v državni zbornici velik ugled. Skupni finančni minister je dal že komercialni banki v Pešti pravico monopola za odvezo bosenskih kmetov. Z neverjetno naglico je ustanovil „agrarno banko“ in ji preskrbel celo jamstvo dežele za posojila kmetom. Kmeta bi banka odkupila, pa ga hkrati tako obremenila, da bi ne mogel držati pogodbe. V tem slučaju pa bi imela banka pravico, prodati kmetovo posestvo in nanj naseliti — Ogre. Za naseljevanje Ogrov bi naj skrbela v Temešvarju ustanovljena ogrska naseljevalna banka. Naši poslanci so dosegli uspeh. Čeravno je dobila „agrarna banka“ že najvišje potrjenje, je sedaj cesar lastnovoljno posegel v zadevo in razglasil, da sme kmete v Bosni odvezovati edino le dežela. Tozadevni zakonski načrt bo predložen bosenski zbornici.

Državni zbor

bo zboroval do 18. t. m. Parlamentarne počitnice bodo trajale le do 6. aprila. Češki deželni zbor se bo mogel sestati še le začetkom maja.

Pomen Grafenauerjevega predloga.

Grafenauerjev nujni predlog zaradi celovških škandalov ni dobil absolutne večine; za nujnost predloga je glasovalo 132 poslancev, proti 137. Kljub temu je bilo glasovanje zelo pomenljivo, ker so glasovale zanj vse slovanske stranke brez izjeme. Da kljub temu ni bilo za predlog večine, je bil vzrok ta, da je ta dan prekinil predsednik dr. Pattai sejo proračunske razprave namesto ob tretji še le ob četrti uri popoldne in sta nemška nacionalca Stransky in Wastian namenoma govorila dolgo. Ko so nekateri Čehi in Poljaki izvedeli, da socialni demokratje ne bodo glasovali za predlog, in so vsled tega spoznali, da predlog ne dobi potrebne dvetretjinske večine, so vsled pozne ure in drugih opravkov zapustili zbornico pred glasovanjem. Italijani so se glasovanja vzdržali. Kljub temu je s predlogom dosežen nek uspeh: Poljaki so šli prvič s „Slovansko Jednoto“ proti vladi, in ker so vse slovanske stranke glasovale za nujnost, je usoda ministra Wrbe zapečatena. **Wrba gre.**

Književnost.

„Občinska uprava.“ Glasilo „Kmetske županske zveze“. Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca ter stane celoletno 6 kron, polletno 3 K. Naročnino in oglase sprejema upravništvo „Občinske uprave“ v Ljubljani. Ta list izhaja že peto leto in je izborno urejevan. Naj ne bi bilo slovenske občine, ki ne bi bila nanj naročena. Pa tudi drugim, ki se zanimajo za občinsko upravo, jo priporočamo. Naučili se bodo iz nje marsikaj, kar je dandanes treba vsakemu vedeti.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Zbral in uredil A. Kalan. V Ljubljani 1909. Založila Katoliška Bukvarna. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 116. Vsebina: Oče in sin. — Berač s stopnic pri sv. Roku. — Kovač iz Antwerpna. — Vojakov rejenec. — Pokora. — Iz bolezni alkoholnega norca. — V snegu. — Cena 50 vin., trdo vezano K 1·20. Takih povesti za ljudstvo si želimo le še več.

Kaj je novega po svetu.

„Matica Slovenska“ prosi vse gospode poverjenike in člane, ki še niso poslali članarine za l. 1909., naj to store čim preje. Med knjigami za l. 1909. se nahaja obširni „Bleiweisov Zbornik“, „Koroška“ z natančnim jezikovnim zemljevidom te dežele, „Stanko Vraz,“ prevod iz ruščine „Onjegin“ itd. — Za l. 1910. izide med drugim obsežna knjiga gosp. dr. B. Vošnjaka „Ustava in uprava Napoleonove Ilirije“, „Koroška,“ II. del, prevod slavnega češkega romana „Jan Marija Plajhar“ itd. Članarina je 4 krone.

Vseslovenski zdravniški shod. V sredo, dne 16. t. m., vrši se v Ljubljani vseslovenski zdravniški shod, ki obeta postati dostojna manifestacija slovenskih zdravnikov. Shoda se bodo udeležili kolegi iz Štajerske, Koroške in Primorja, predpriprave pa so v rokah „društva zdravnikov na Kranjskem“. Za shod dala je občinska uprava ljubljanska na razpolago mestno dvorano. Shod ima v prvi vrsti namen, izvoliti slovenski narodni odbor za vseslovanski zdravniški zbor. Le-ta se je, kakor znano, oživotvoril lani koj po XVI. mednarodnem kongresu v Budimpešti vsled nasilja Madžarov proti nemadžarskim, osobito slovanskim narodom. Madžari so na kongresu stavili predlog, da se sme v predsedništvo mednarodnih kongresov voliti le delegate narodov, ki tvorijo lastne države. Protest Poljaka prof. Wicherkiewicza ostal je brezuspešen. Raditega so se koj po kongresu zastopniki Čehov, Poljakov Rusov, Malorusov, Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov zbrali na Dunaju in sklenili ustanoviti slovanski zdravniški zbor, ki bo prirejal lastne kongrese. Obenem so napravili potrebne korake v Haagu, kjer ima sedež stalna komisija za prirejanje mednarodnih kongresov. Prvi slovanski zdravniški kongres vršil se bo letos v Sofiji. — Dalje pa se bo slovenski zdravniški shod posvetoval o drugih aktualnih vprašanjih, tako o stališču slovenskih zdravnikov napram zakonu o socialnem zavarovanju. Koj po shodu vrši se mesečno zborovanje „društva zdravnikov na Kranjskem“, kateremu bodo izvenkranjski zdravniki prisostovali kot gostje. Predaval bo prosektor dr. Plečnik o „mislih medicinca v sodnozdravniškem poslovanju“. Ta predmet je zelo važen in bo zanimal vse zdravnike, osobito tudi one z dežele, ki imajo vsi obenem tudi poslovati kot sodni zdravniki. Po shodu pa se snidejo zdravniki k veselemu sestanku v srebrni dvorani hotela „Union“. Da je vsakomur omogočena udeležba, določil se je pričetek shoda na 6. uro zvečer.

Nočemo biti nahodni, hripavi, zasliženi, ne kašljamo, nismo slabotni, nismo nervozni; mi rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Mi imamo dober tek, zdrav želodec, nimamo slabosti, zato pa imamo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. 6 škatel franko 4 krone. Razpošilja E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Iz Kranjske. (Črtica k celovškim škandalom.) Opravek mi je dal povod do potovanja na Koroško. Dne 3. sušca nastopim, si poskrbim železnični vozni listek do Jesenic, dalje do Celovca. Ker sem pa imel opravka na spodnjem koncu Koroške, mi je bilo zopet treba presesti in dobiti v Celovcu nov listek; kraj mojega namena je namreč bil Pliberk. Z zavestjo, da je ime Pliberk blagajniškemu osobju gotovo bolje kot meni znano, posebno ker čitam v želez. voznem redu enako kakor Celovec, Grabštanj itd. tudi Pliberk. Ves iznenaden pa sem postal, ko se mi na vprašanje: „prosim vozni listek na Pliberk“ v meni nerazumljivih besedah zavrne in zapiralo v oknu zapre. Ko pa v svoji opravičeni nadležnosti prošnjo nadaljujem, me je ta gospodična začela obkladati z raznimi priimki, med katerimi sem slišal tudi besedo „Türkei“. Na to, kot sploh na ženske besede, nisem veliko dal, pač pa zahteval vozni listek z dostavkom, da sem doma iz Kranjskega, da ne umejem nemško. Med tem se mi je približal neki uradnik, kateremu sem svojo prošnjo opetovano ponovil in tudi one vrstice iz „Slovenca“, ki označujejo po g. poslancu Doberniku na Dunaju izrečene besede, „da se ne odreka ljudstvu v slovenščini zahtevanih voznih listkov“, toda vse je bilo brezuspešno. Šel sem k vratarju, pa tudi vratar ni umel nobene, sicer pravilno izgovorjene moje besede! K sreči je stal tam neki „Slovenec“ (doma kakor je rekel iz Kranja) in mi je označil besedo Pliberk s „Plajburk“, pri tem pa me precej ostro oštel, češ, da znam nemški, da samo izzivam itd. Jaz dotičniku nisem ostal dolžan in mu tudi povedal, da domujem na Kranjskem, kjer nimamo časa in ne potrebe, učiti se nemško; železniško osobje pa je pri nas že toliko vljudno, da nima glede voznih listkov nikdo najmanje sitnosti, če bi tudi bil Anglež, Italijan, Fracoz ali kdor si že bodi. Na besedo Plajburk sem končno vendar dobil listek ter odšel neovirano. Dostaviti pa imam, da vračujočemu se nazaj je bilo treba v Celovcu zopet tolmača; gospodična pri blagajni namreč ni umela besede „Ljubljana“, za to je pomagal tolmač z „Lajboh“. Za resničnost tega neljubega mi dogodka smelo jamčim in dopustim uredništvu, da pove moje ime, če bi bilo treba.

V Šmartin v Rožni dolini pri Celju pride za kaplana č. g. Pavel Žagar, ki je doslej služboval v Polskavi. V začasni pokoj stopi zaradi oslabelosti vsled operacije dosedanji kaplan v Šmartnu, č. g. Fr. Ostrž, in se poda zdravit v Iko.

Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ si je izvolilo na VI. rednem občnem zboru dne 4. marca t. l. za letni tečaj 10. sledeči odbor: Predsednik stud. ing. Fr. Ruch; podpredsednik stud. iur. P. Rupnik; tajnik stud. phil. K. Oštir; blagajnik stud. ing. Franc Vrcé; knjižničar stud. Fr. Leskovec; gospodar stud. ing. Fr. Čerček; odb. namestnik cand. iur. Fr. Milač.

Slomškov sluga umrl. V Št. Jurju ob južni železnici na Štajerskem je umrl Janez Hren, star 86 let. Rajni je bil dolgo let v službi pri škofu

Antonu Martinu Slomšku in je bil tudi navzoč pri njegovi smrti. Svoje premoženje je zapustil v dobre namene.

Pogačnik na ropu v Spodnji Šiški. „Slovenec“ poroča: Franc Bizjan, posestnik v Spodnji Šiški, je šel v nedeljo po noči ob 11. uri iz Keršičeve gostilne. Ustavi ga mlad človek, precej visoke rasti, z malimi črnimi brki, ter mu reče, naj plača za pol litra vina. „Dobro,“ pravi Bizjan, „pojdiva h Keršiču ali pa v gostilno Reininghaus.“ „Saj nimaš denarja,“ mu nato reče neznanec. Bizjan mu pa pokaže svojo listnico, v kateri je imel shranjen svoj papirnati denar. V tem trenotku pa hoče neznanec iztrgati iz rok Bizjanu listnico, kar se mu pa ni posrečilo. Bizjan je zavpil: „Tebe pa poznam, ti si Pogačnik!“ nakar je neznanec tekel proti Kozlerjevemu zidu in izginil v gozdu. — Orožniki, ki so bili o tem takoj obveščeni, so zasledovali storilca.

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Hofrichterjeva krivda dokazana!? Z Dunaja se poroča z dne 8. sušca: Nobenega dvoma ni več, da je krivda nadporočnika Hofrichterja popolnoma dokazana, ker se je oblastim posrečilo izpolniti zadnjo vrzel, ki se je v vrsti dokazov zoper njega nahajala. Posrečilo se je namreč izvedeti, kje je Hofrichter dobil strup, ki ga je v pismih razposlal na častnike generalnega štaba in ki je umoril stotnika Maderja. V enem tistih pisem, ki jih je Hofrichter izkušal iz zapora poslati svojim sorodnikom, ki so pa padla v roke oblastim, je namreč bilo zapisano: „W. A. in F. ne sme na noben način nič izpovedati.“ Oblast je ugibala te črke in prišla do tega, da je W. A. v F. Hofrichterjev stric Wilhelm Appel v Freudentalu v Šleziji. Oblast je preiskala knjigo lekarnarjevo, kjer je zaznamovana zaloga in promet strupa ter je našla primanjkljaj, ki ga lekarnar ni mogel pojasniti. Temu se pridružuje dejstvo, da Hofrichterjeva žena ni mogla pred stotnikom-avditorjem Kunzem vzdržati trditve, da je njen mož škatlje, v katerih je bil strup, uporabljal za šivalni necessaire. Tudi ostala pisma, ki dokazujejo, da je Hofrichter iz zapora vun hotel vplivati na izpovedi sorodnikov, potrjujejo glavno obtežilno dejstvo.

Skoz 20 let se je obnesla

Kathreiner Kneipp-sladna kava v vsaki družini vedno kot najizvrstnejši pridavek k bobovi kavi in kot njen nadomestek, kjer je bobova kava vsled njenega razburjajočega vpliva zabranjena. Za otroke ni zdravejše kavine pijače kot je čist Kathreiner.

Otroci uspevajo krasno.

Ubegli tat Pogačnik na delu. Minoli teden je vlomil najbrž zloglasni Pogačnik v tržiško kaplanijo na Kranjskem ter odnesel nekaj drobiža kaplanoma. S seboj je imel spremljevalca, morda ubeglega Warmutha?

Za duhovnika se je izdajal v Ljubljani 35letni vrtnarski pomočnik Ivan Frakelj ter pobiral „milodare za uboge otroke in za cerkev sv. Jožefa v Celju“.

Zahvala.

Vsem, kateri so na zadnji poti rajne gospe

Ivane Leimisch roj. Seutschnig

njo spremili na kraj miru, se udeležili pogreba, posebno še gospodom kaplanom, gosp. Štritofu za ginljivo nagrobnico in gosp. Ogrizu, izrekajo podpisani najprisrčnejšo zahvalo. Bog plačaj!

V Dobu pri Prevaljah, dne 4. sušca 1910.

Žalujoči ostali.

Tržne cene v Celovcu

3. sušca 1910 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	19	—	20	—	11	53
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	16	20	17	—	5	14
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	27	93	17	60
Turščica	—	—	15	44	8	80
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	77	2	60
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	10	—	12	—	—	—
„ kislo	7	—	10	—	—	—
Slama	6	50	7	20	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . 1 *kg*	2	80	3	—	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	20	2	40	—	—
„ „ surova, 1 „	1	80	1	90	—	—
Svinjska mast . . 1 „	2	10	2	20	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	18	—	—
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 *cm* drva, trda, 1 m^2	3	30	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	20	—	—

Živina	Počrez od	Počrez do	100 kilogramov živa vaga od	živa vaga do	zaklana od	zaklana do	Prignalo	Prodalo
	v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	476	—	66	—	—	—	4	3
„ za vožnjo	380	436	—	—	—	—	16	9
Junci	240	304	—	—	—	—	15	5
Krave	120	382	60	64	—	—	54	18
Telice	240	—	—	—	—	—	4	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	146	150	33	38
Praseta, plemena	16	56	—	—	—	—	234	186
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice Marija na Zili,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši

19. marca, na dan sv. Jožefa, ob 3. uri popoldne

s sledečim sporedom:

1. Čitanje revizijskega poročila.
2. Poročilo računskih pregledovalcev in odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi vse zadružnike

odbor.

Za spomenik skladateljev bratov Ipavcev so darovali:

Č. g. župnik Fr. Ks. Meško 2 K, urednik Fr. Smodej 2 kroni.

Bradyjeve želodčne kapljice

z varstveno znamko

Marijaceljske Matere Božje

torej imenovane „Marijaceljske želodčne kapljice“, so najboljše sredstvo, ki se je obneslo tekom 30 let, proti vsakovrstnim težavam v prebavljanju, gorečici, zaprtju, glavobolu in želodčnim bolečinam, preobilni tvorbi kisline itd.

Dobiva se v lekarnah po **K —·80** in **K 1·40.** Pošiljanje v provinco po lekarnarju **C. Brady,** Dunaj, I., Fleischmarkt 2/385.

6 steklenic za **K 5·—**, 3 podvojne steklenice za **K 4·50 poštnine prosto.**

Paziti je na varstveno znamko Marijaceljske Matere Božje in rdeči zavoj s podpisom

C. Brady

Vabilo

na

občni zbor

Posojilnice v Globasnici

dne 20. sušca 1910, ob 3. uri popoldne, v posojilniški pisarni

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.
5. Sklepanje glede čistega dobička.

Opomba. Pri nezadostni udeležbi se bo eno uro pozneje vršil občni zbor z istim dnevnim redom brezpogojno, ne oziraje se na število navzočih. *Načelstvo.*

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima sledeče tiskovine na prodaj:

Za župnijske urade:

Štolni red, slovenski, v velikosti 53×42 *cm*, iztis po . . . K —·10
Reši dušo! Spomin na sveti misijon, 16 strani.
1 iztis . . . „ —·10
100 iztisov . . . „ 3·—
500 iztisov . . . „ 12·—
1000 iztisov . . . „ 20·—
Angelska služba ali pouk, kako se pri sv. maši streže. 1 iztis . . . „ —·10
12 iztisov . . . „ 1·—
Litanije presv. Srca Jezusovega s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu.
25 iztisov . . . „ —·90
50 iztisov . . . „ 1·60
100 iztisov . . . „ 2.80
Po pošti 10, 20, oziroma 30 vinarjev več.
Tri božje čednosti. 100 iztisov 80 vin., po pošti „ 1·—
Molitve na čast sveti, s trnjem kronani božji glavi. 25 iztisov . . . „ —·50
50 iztisov . . . „ —·90
100 iztisov . . . „ 1·60
Po pošti 20 vinarjev več.

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice Podravlje

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši

v nedeljo, 20. marca 1910, ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni

s sledečim sporedom:

1. Čitanje revizijskega poročila.
2. Poročilo o letnem delovanju.
3. Potrjenje računa za leto 1909.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi ***načelstvo.***

V najem se da po nizki ceni na deset let v dobrem stanu nahajajoče se **posestvo** z 20 birnjev polja in 8 oralov travnikov. Več pove Martin Ogradnik, Borovlje, pošta Ledenice, Koroško.

Hranilne vloge se obrestujejo po **5%**. Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilno, kreditno in stavbeno društvo reg. zadr. z omej. por. Centrala **Dunaj,** VI., Theobaldgasse 4. Državna kontrola.

Domače hranilnice se oddajajo brezplačno.

Vaš želodec

slabo prebavlja, ne čutite se zdravega.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno napravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane nasledke nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec *iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.*

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA**

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja,

„Pri črnem orlu", PRAGA, Mala strana 203,

vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljatvi K 1·50 se pošlje mala steklenica, za K 2·80 velika steklenica, za K 4·70 dve veliki steklenici, za K 8·— štiri velike steklenike, za K 22·— 14 velikih steklenic poštnine prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Nov, gotičen oltar

iz hrastovega lesa, napol izdelan, pripraven za majhno cerkev kot glavni oltar, se proda za izdelavno ceno. Načrt na razpolago. Delo se vidi v delavnici podobarja

Jan. Goleš-a

v Celovcu, Paradeisergasse št. 20.

Služba organista in cerkovnika

v Podkrnosu pri Celovcu

se odda. Ker plača cerkovnika obstoji večinoma v donesku cerkvenih njiv in travnikov, bi služba bila najbolj primerna za moža, ki je oženjen in ima par večjih sinov.

Iščem

dobro idočo trgovino ali gostilno v najem. Navesti je najemniške pogoje in letni promet na **Marijo Klun,** p. Škofja Loka, Kranjsko.

OVES („Willkomm").

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodoviten in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. — Podpisani pošilja 25 kil za 9 kron, 50 kil za 17 kron, 100 kil za 32 kron z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franko proti 3 krone 20 vin. predplačila.

Benedikt Hertl, grajščak, grad Golič

pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Loterijske številke 5. marca 1910:

Dunaj	10	6	70	54	79
Gradec	62	16	22	79	36

Emil Melhhofer-jeva vdova

pasarstvo in obrt z bronom

Celovec, Stolne ulice štev. 4, Celovec

nasproti dvornemu vrtu

se zahvaljuje za doslej izkazano zaupanje in se priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu z izgotovljenimi deli za napravo vseh v to stroko spadajočih

cerkvenih in bronastih del

napravljenih po najnovejših vzorcih, lepo izdelanih, po najnižjih cenah, na pr. **svečnikov za oltarje in podobe, kadilnic, svetilk, kelihov, ciborijev, mašnih konvic s skledicami,**

posod za blagoslovljeno vodo, svetoolje, križev za oltarje, zastave itd.

Prenavljajo in popravljajo

se vse v to stroko spadajoče **cerkvene stvari,** in se jamči za dobro **pozlačenje in posrebrenje v ognju. Pismena naročila** se izvršujejo najhitreje in točno. **Opomba:** V zalogi ima tudi **kozarce za večno luč.** Dobi se tudi **oglje za kadilnike.**

Posebno si dovoljujem častiti duhovščini in sl. občinstvu naznaniti, da nimam nobenega potovalca in tedaj tudi nihče ni opravičen zame dela prevzemati ali izvrševati.

10 zapovedi

za

kmetovalca,

lepo tiskane, čisto zastonj in poštnine prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja **Trnkoczy v Ljubljani,** Kranjsko.

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznano, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za vsako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: **Praga, Prikopi 17.**

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica štev. 7

uraduje

ob **četrtkih** od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,

ob **sobotah** od 10. do 12. ure.

4 1/2 %

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Albin Novàk v Sinčivasi

se priporoča

prečastiti **duhovščini** in **cerkvenim predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za oddajo najfinejšega **„Aparat-olja"** za večno luč, **francoskih stenjev „Guillon"** in **kadila;** zajamčeno pristna vina: **Ljutomerčan, Rebula, Burgundec** in **Refosco** so vedno v zalogi in se oddajajo na drobno in v sodih nad 56 litrov.

Ob enem priporoča svojo veliko zalogo **manufakturnega, špecerijskega blaga posode** in **druge drobnine.** Cene solidne.

Lekarnarja

A. Thierry-ja balzam.

(Postavno zavarovano.)

Edino pristen z redovnico kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napihovanju, zaslizenju, nerednostim v prebavanju, kašlju, pljučnim boleznim, bolečinam v prsih, hripavosti itd.

Zunanje celi rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali velika posebna steklenica K 5·—.

Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristno

centifolijsko mazilo

sigurno učinkuje proti tvorom, ranam, ranitvam, še tako starim vnetjem. Dva lončka K 3·60. Naročila se naslavljajo na lekarno angela varuha

A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3,000.000.
Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po 4 1/2 % od dne vloge do dne vzdiga.

Koloduorska cesta štev. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8·— za kom.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik: **Otmar Mihalek.** — Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.